Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 оной ... 21-нээ гарана | № 244 (13958) | 1972 оной октябриин 15, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

МҮНӨӨДЭР—ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

ТҮРҮҮ ХҮНЭЙ ҮГЭ

САГААН ЭДЕЭ БЭЛДЭНЭБДИ

«Манай ажалда жэжэ юумэн гэжэ байхагүй. Хамаг юумэндэ харюусалга ехэтэйгээр хандажа хүдэлөөгүй һаа, голодоһо гаргахат. Тэрэнэйнгээ түлөө өөһэдөөл харюусаха ёһотойт» гэжэ Улаан-Үдын һүнэй комбинадта хүдэлхөөр ороод байхадам үнинэй хүдэлмэришэн Фекла Васильевна Тетерина хэлэжэ байгаа һэн. Нээрээшье, холын фермэнүүдһээ асарагдаһан сагаан эдеэ сэбэрлэжэ үйлэдбэрилөөд, зөөхэй, һү тусгаар шэлнүүд, һуулганууд соо эюулээд городой магазинуудта эльгээхэнь тиимэшье бэлэн ажал бэшэ байшоо. Би энээнние тингэхэдэ һайн ойлгоо һэм. Комбинадай хүдэлмэришэн Фекла Васильевна бидэнние айлгахаяа һанаһан даа бэшэ, харин түрүүшын үдэрһөө ажалдаа нарииаар хандажа хүдэлхэ ёһотойт гэжэ ойлгуулхаяа хүсэһэндөө тингэжэ хэлэһэн байгаа бшуу.

Тэрэ гэһээр хорёод шахуу жэл үнгэрөө. Энэ жэлнүүд соо яһала ехэ ажал хэгдээ юм бэзэ. Теэд дүршэл шадабаритай болоһон хүдэлмэришэнэй тингэхэдэ хэлэһэн үгэ мүнөөшье ухаанһаам һаладаггүй.

Фекла Васильевна Тетерина зүб лэ эрилтэ бидэнэй урда табиһан байгаа. Тэрэгүй һаань, бидэнэр ажалдаа магад хайша хэрэгээршье хандажа болохо байгаа бшуубди даа. Би залуу хүдэлмэришэдтэ энээн тухай ойлгуулха гэжэ яһала оролдодог хүм.

Бидэнэр Улаан-Үдэ городойнгоо олон мянган ажалшадые сагаан эдеэгээр хангана гээшэбди. Тэдэнэй эрилтые гүйсэд һайнаар хангахын тула манай һүнэй комбинадай коллектив ехэхэн юумэ хэхэ ёһотой. Һүнэй, зөөхэйн, тоһоной шанарынь һайн лэ байха зэргэтэй. Хэнэйшье мэдэхээр, түрэл городоймнай ажалшадай тоо жэлһээ жэл бүри олошорно. Сагаан эдеэн бүри ехээр хэрэглэгдэнэ. Городоймнай ажалшад 1962 ондо сүүдхэдээ 60 тонно сагаан эдеэ хэрэглэдэг һаа, мүнөө дунда зэргээр 110—115 тонно сагаан эдеэ хэрэглэдэг болоо.

Загарайн, Прибайкалиин, Улаан-Үдын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай колхоз, совхозуудай һаалишад манай комбинадта һү эльгээнэ. Зарим ажахынуудһаа һайса сэбэрлэгдээгүй, муу шанартай һүн асарагдадаг байха юм. Жэшээлхэдэ, Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхоз 305 тонно, Ивалгын туршалга үйлэдбэриин ажахы 267 тонно гурбадахи группын һү тушаагаа. Ивалгынхид жэлэй эхинһээ оройдоол 2,6 тонно һү нэгэдэхи группаар тушааһан байха юм. Иимэ муу шанартай һү үйлэдбэрилхэдөө, бидэнэр ехэ сагаа мини һалтаадаг байнабди. Ехэнхидээ голодоһон гарадаг. Муу шанартай һү тушаадаг ажахынуудай урда яһала шанга эрилтэ табигдадаг гээшэ. Теэд тэдэнэр дутуу дундануудаа усадхангүйгөөр, хуушанайнгаа алдуунуудые дабтаһаар. Холын фермэнүүдһээ һү зөөдэг зарим жолоошод машинаяа, цистернээ һайса сэбэрлэдэггүй байха юм. Энээнһээ боложо һайн шанартай һүн гашалжа гологдодог. Энэ дутуу дунда юумэнүүдые усадхангүйгөөр һайн шанартайгаар сагаан эдеэ гаргахань бэрхэтэй.

Эдэ дутагдалнууд ойрын сагта усадхагдаха аабза гээд һанагдана. Тиигэбэл бидэ городойнгоо ажалшадта һү, тоһо, зөөхэй, тараг бүри ехээр наймаалдаг болохобди гэжэ һанагшаб.

Манай һүнэй комбинадай коллектив жэлһээ жэл бүри улам ехэ продукци гаргана гэжэ дээрэ хэлээ һэм. Үнгэрһэн жэлэй юһэ һарынхида орходоо бидэнэр энэ жэлэй юһэ һара соо 1400 тонноор ехэ продукци гаргаһан байнабди. Энэ тоо хараад үзэхэдэ, манай комбинадай хүдэлмэришэд яһала һайнаар хүдэлнэ гээд тэмдэглэмээр.

Ажал хүдэлмэри оньһожоруулха хэрэгтэ ехэ анхарал табигдана. Бидэнэр һүүлэй жэлнүүдтэ шэл амһартын хажуугаар саарһан пакедүүд соо һү гарганабди. Энээниинемнай ажалшад ехэ һайшаана гээд һанагшаб. Ажалһаа гараад. харгыдаа магазинда орожо шэлтэй һү абаад гарахада, яһала зохид ха юм. Сагшье арьбалагдаха. Саашадаа шэл, саарһан пакет соо һү бүри ехээр гаргадаг болохомнай.

Шэлнүүд соо һү эюулхэ АЭРУ-6 гэһэн шэнэ түхэлэй оньһон түхеэрэлгэ манай цех соо һаяшаг тодхогдоо. Минута соошье байлгангүй хүдэлгөө һаа, нэгэ час соо 6 мянган шэлдэ һү эюулхэ арга боломжотой. Манай түрүү хүдэлмэришэн Татьяна Шаповалова һаяшаг час соо 6100 шэлдэ һү эюулжэ, үндэр бүтээсэ туйлаа. Энэ оньһон түхеэрэлгые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадаа һаа, бидэнэр бүри ехээр сагаан эдеэ гаргадаг болохобди. Цех соомнай саарһан пакет соо һү эюулхэ оньһон түхеэрэлгэ тодхогдоо. Һаяын сагта ехэнхи һүн шаажан шэл, саарһан пакедүүд соо гаргагдадаг болохоор хараалагдана. Наймаалагшадташье, ажалшадташье зохид болохо.

Минин даадаг бригадын хүдэлмэришэд мүнөө халаан соогоо 16—18 тонно һү шэл, пакедүүд соо эюулжэ, даабаряа 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг. Эдэнэр орёо нарин оньһон техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шададаг. Татьяна Шаповалова, Надежда Чупрова гэгшэд дүршэл шадабаритай, бэрхэ хүдэлмэришэд юм. Т. Шмотова, Т. Чехова гэгшэд саарһан пакедүүдтэ һү эюулхэ түхеэрэлгэнүүдые мүн лэ һайнаар хүдэлгэдэг болоо.

Һүүлэй үедэ манай ажал яһала оньһожоруулагдана. Гэбэшье цех соомнай үшөөл шингтэй. Агаар·сэбэрлэхэ түхеэрэлгэнүүд үшөөл муугаар хүдэлнэ.

Бидэнэр цех соохи тооһо шорой өөһэдөөл сэбэрлэдэг гээшэбди. Ажалай эхилхэһээ 16—20 минута урид хүдэлмэриингөө газарта ерэжэ, оньһон түхеэрэлгэнүүдээ һайса сэбэрлэдэг, тоһододог заншалтайбди. Энээнэй ашаар лэ манай бригадын хүдэлмэришэд һайн шанартай продукци ехээр гаргадаг.

Бригададамнай Октябриин 50 жэлэй, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй, партиин XXIV съездын хүндэтэ нэрэ зэргэнүүд олгогдонхой. 1963 ондо коммунис ажалай нэрэ зэргэ бригададамнай олгогдоо бэлэй. Мүнөө СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула тэмсэжэ байнабди. Тиимэһээл ажалдаа бүри харюусалгатайгаар ханданабди. Шанарай түлөө хүн бүхэмнай тэмсэнэ.

Би тон лэ юрын ажал хэнэб гэжэ һанадаг һэм. Теэд түрэл парти, правительство энэ ажалыем үндэрөөр сэгнэжэ, Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаа бэлэй. Иимэ үндэр хайра шагналда хүртөөд байхадаа, жэжэ ажал гэжэ үгыл ха юм даа гэжэ һайн ойлгооб. Ямаршье ажалда үнэн сэхээр хүдэлөөд ябаа һаа, олоной һайшаал магтаалда хүртэхэл ёһоороо хүртэхэ ха юм. Туйлаһанаараа хэзээдэшье һанаагаа амаржа болохогүй. Амжалтаяа улам саашадань арьбадхахын тула, үнэн зүрхэнһөө оролдожол ябаха ёһотой гэжэ һанагшаб. Тингэжэ залуушуулда ойлгуулдагшьеб.

Н. СТЕПАНОВА,
Улаан-Үдын һүнэй комбинадай бригадир, коммунис ажалай ударник.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 55 жэлэй ойдо зорюулһан КПСС-эй ЦК-гай УРЯАНУУД

...уехэ Октябриин социалис революциин ...жэлэй ой мандаха болтогой!

...ы дэлхэйн түүхэдэхи шэнэ үе сагай — ...революционно ёһоор шэнэдхэхэ, капи... социализмда ороход үе сагай эхи табиг... Октябрь мандаха болтогой!

...дээ мүнхэ революционно интернацио... һургаал, империализмда эсэргүү, социа... ба коммунизмын илалтын түлөө бүхы ... ажалшадай тэмсэлэй туг — марксизм-... мандаха болтогой!

...уехэ социалис Эсэгэ орон, аха дүү ара... эбдэршэгүй олонациональна хани нэгэ... пролетарска интернационализмын бодото ... — Совет Социалис Республикануудай ... мандаха болтогой!

...Владимир Ильич Ленинэй нэрэ ба хэрэг ...тэдэ оршон мандаг лэ!

...манай ороной бүхы арадуудай бата нэгэдэ... барисаанай талархан нүхэсэлгын ... һайндэр — ССР Союзай алдарта 50 ... мандаха болтогой!

...коммунистнууд! КПСС-эй XXIV съездын ...шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын ...тэдэ арадай тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ...ниитын эдэбхитэй эмхидхэлшэд ба хү...лэгшэд бологты!

...Советскэ Союзай ажалшад! Партиин XXIV ...шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ, манай Эхэ ...экономическа ба өөрыгөө хамгаалха хүсэ ...бэхижүүлхэ хэрэгтэ ССР Союзай 50 ...шэнэ туйлалтануудаар угтая!

...Коммунизм байгуулжа байгаа агууехэ со... алдар солд!

...Коммунизм байгуулгын гол түрүү хүсэн — ...манай ороной баатар габьяата хүдэлмэри... мандаха болтогой!

...Коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулалсагшад ...солото колхозно таряашад мандаха бол...

...Коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулалсаг... арадай интеллигенци мандаха бол...

...Хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно та... холбоо барисаан мандаха болтогой! ...обществын суртал бодолой ба политиче... эбдэршэгүй бата нэгэдэл улам бэхижэг лэ!

...КПСС-эй ленинскэ национальна полити... агууехэ туйлалта — СССР-эй арадуудай ...эбдэршэгүй бата хани барисаан хэтэ ...мандаг, һалбараг лэ!

...Хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай ...манлай, коммунизмын түлөө тэмсэлдэ ...вождь ба эмхидхэлшэнь бологшо — ...Союзай Коммунис парти мандаха бол...

...Парти болон арадай эбдэршэгүй агууехэ ...мандаха болтогой!

...Арадай засагай бодото зургаанууд — ...депутадуудай Соведүүд мандаха бол... социалис демократи улам хүгжэг, бэхижэг ...депутадуудай нэрэ хүндэнь ба эдэб... бүри ехээр дээшэлэг лэ, гүрэнөө ...хэрэгтэ ажалшад бүри эдэбхитэй... лэ!

...захиргаанай ба ажахыгаа эрхилэлгын ...коммунизмын һургуули — совет проф... мандаха болтогой!

...Коммунис партиин үнэн сэхэ туһалагша ...коммунизм байгуулалсагша залуушуу... отряд — ленинскэ комсомол мандаха ...

...Хүбүүд, басагад! Агууехэ революционно ...— марксизм-ленинизмые, эрдэм, тех... соёлой эрхим туйлалтануудые оролдо... нэтэрүүгээр шудалагты! КПСС-эй XXIV ...шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар ...түлөө тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ ...

...Коммунис общество эдэбхитэйгээр байгуу... — совет эхэнэрнүүд мандаха болто...

...Совет сэрэгшэд! Сэрэгэй ба политическэ ...шэнэ амжалтануудые туйлагты, һэ... байгты, ямаршье эзэрхэг түримхэй ...саран зайсуулхаар хододоо бэлэн ...

...Союзай баатар габьяата Зэбсэгтэ Хү... мандаха болтогой!

...Советскэ Союзай ажалшад! Эхэ ороной хү... ба арад зоной һуудал байдалай хэл... һайжаралгын үндэһэ һуури бо... социалис экономикые улам саашадань ...түлөө оролдосотой нэтэрүүгээр тэм...

...табан жэлэй даалгабаринуудые ам... дүүргэхын түлөө социалис мүры... дэлгэрүүлэгты!

...мандаа коммунис ёһоор хандалгын ...харуулдаг социалис мүрысөөнэй ...алдар соло!

...Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! ...индустриальна хүсэ шадалые улам саа... бэхижүүлхын түлөө тэмсэг... предприятинуудые түргөөр ашаглаха, ...дэбжэлтэ хурдадхаха ба үйлэдбэриин ...хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ яба...ты!

...техникэ ба түрүү технологи эдэбхитэй ...нэбтэрүүлэгты!

26. Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Арадай хэрэглэмжын эд бараа бүри ехээр бүтээн гаргагты, сортнуудыень шэнэлэгты, шанарыень һайжаруулагты, өөрынь үнэ сэн хямдаруулагты!

27. Барилгын хүдэлмэрилэгшэд! Шэнэ барилгануудые саг болзор соонь ашаглалгада тушааха ябадал оролдосотой нэтэрүүгээр туйлагты! Барилгын шанар дээшэлүүлхын, үнэ сэнгыень хямдаруулхын түлөө тэмсэгты!

28. Транспортын ба хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэд! Транспортын ба хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүдые улам хүгжөөгты, нарижуулан һайжаруулагты! Арадай ажахын хэрэглэмжэ үлэмжэ һайнаар хангагты! Совет хүнэй эрилтэнүүдые бүри дүүрэнээр хангадаг бологты!

29. Промышленностиин ба хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Колхоз, совхозуудай материалнуудаар, техникээр хангагдасые улам һайжаруулагты! Хүдөө ажахын үйлэдбэридэ электрын элшэ хүсэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлгэ, үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулга, хими хэрэглэлгэ, газарай мелиораци бүри түргэдхэгты!

30. Хүдөөгэй ажалшад! Газараа, техникээ, ажалай болон материальна арга нөөсэнүүдээ зээн ёһоор ашаглагты! Хүдөө ажахын бүхы ургамалнуудай ургаса ба мал ажалай ашаг шэмэ дээшэлүүлэгты, продукци бүри ехээр абагты тэрэнэй өөрынь үнэ сэн хямдаруулагты!

31. Колхоз, совхозуудай ажалшад! Намарай хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадал туйлагты, үбэлэй үедэ мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохын тулада бүхы арга нөөсэнүүдээ үлэмжэ һайнаар хэрэглэгты. Хүдөө ажахын ерээдүйн жэлдэ жэшээтэ һайнаар бэлдэхын түлөө мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлэгты!

1973 ондо үндэр баян ургаса абахын тулада найдамтай бата үндэһэ һуури байгуулагты!

32. Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой, ажаһуудалай албанай ба коммунальна ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Совет хүнүүдэй эрилтэ хэрэглэмжэ хангалгын болбосорол улам дээшэлүүлэгты, тэдэнэй эрилтэнүүдые бүри хүсэд дүүрэнээр, һайнаар хангагты!

33. Советскэ Союзай ажалшад! Ажалдаа коммунис ёһоор хандахын түлөө тэмсэгты! Журам ба эмхидхэлээ шангадхагты! Ниитын зөөрие нангинаар гамнагты, арьбадхагты!

34. Арадай ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Экономическа эрдэм, ажахыгаа эрхилэлгын ба захиргаанай мүнөө үеын арга методүүдые оролдосотой нэтэрүүгээр шудалагты! Үйлэдбэридөө ажалай научна эмхидхэл, түрүү дүй дүршэл, эрдэм техникын шэб шэнэ туйлалтануудые эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэгты!

35. Советскэ Союзай ажалшад! Ажалай бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэгты, алмалтын гуримые наринаар сахигты, хүдэлмэриин сагай минута бүхэнние бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэгты!

36. Советскэ Союзай ажалшад! Коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ, хүн бүхэнэй ажалай болон ниитын эдэбхи хэшээлые улам саашадань хүгжөөлгэдэ ажалша коллективүүдэй үүргэ бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлэгты!

37. Совет эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, технигүүд, ухаалан зохёогшод ба урлан нарижуулагшад! Эрдэм техникын дэбжэлтэ али болохоор түргэдхэгты, үйлэдбэритэй эрдэм наукын холбоое бэхижүүлэгты! Арадай ажахыда мүнөө үеын эрдэм наукын болон техникын туйлалтануудые түргөөр нэбтэрүүлэгты!

38. Литература болон искусствын ажал ябуулагшад, соёлой хүдэлмэрилэгшэд! Совет искусствын партийна, арадай шэнжэ баримталдаг тугые дээрэ үргэгты, уран һайханайнгаа мэргэжэл нарижуулан һайжаруулагты, коммунизм байгуулагшадые хүмүүжүүлгэдэ бүхы бэлиг шадабаряа зорюулагты!

39. Дээдэ ба дунда һургуулиин хүдэлмэрилэгшэд! Һуралсалай шанар бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлэгты, арадай ажахыда хүдэлхэ мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгын хэрэг нарижуулан һайжаруулагты! Ургажа ябаа үетэнние коммунис ёһо заншалаар, һуралсалдаа ба ажалдаа ухаансар һайнаар хандадаг байхаар хүмүүжүүлэгты!

40. Элүүрые хамгаалгын ба физическэ культурын хүдэлмэрилэгшэд! Хүн зоние медицинскэ талаар хангалгые һайжаруулагты! Совет хүнүүдэй үдэр бүриин ажабайдалда физическэ культура эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэгты!

41. Пионернүүд болон һурагшад! Совет Эхэ орондоо хани халуунаар дурлагты, һайнаар һурагты, ажалда дуршэгты! Ленинэй агууехэ хэрэгэй түлөө, коммунизмын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд байхаар бэеэ бэлдэгты!

42. Хүдэлмэришэн ангиин ба бүхы ажалшадай марксистско-ленинскэ дайшалхы манлай, империализмда эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин, национальна талаараа бэеэ даанхай байдалай болон социализмын түлөө хатуу зоригтой тэмсэлшэд бологшо — коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудта аха дүүгэй амар мэндэ!

43. Марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын хэлбэришэгүй үндэһэ һуури дээрэ бүхы дэлхэйн коммунистнуудай нэгэдэл, жагсаал бэхижэг лэ!

44. Социалис оронуудай арадуудта аха дүүгэй амар мэндэ! Уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин түүхэтэ туйлалта болохо империализмда эсэргүү тэмсэлэй шиидхэхы хүсэн, эб найрамдалай, демократиин, социальна дэбжэлтын түшэг тулгуури болохо социализмын дэлхэйн байгуулалта хүгжэжэ, бэхижэжэ байг лэ!

45. Социалис оронуудай ажалшад! Хани барисаагаа, нэгэдэлээ бэхижүүлхын түлөө аха дүүгэй хани харилсаагаа улам саашадань хүгжөөхын түлөө тэмсэгты! Социализмын дайсадай һүйдхэлтэ ябуулгануудта һэргэг байгты!

Социалис интернационализмын тугые дээрэ үргэгты!

46. Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

47. Бүхы оронуудай ажалшад! Империализмын эзэрхэг түримхэй политикада эсэргүүгээр, бата бэхи эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ даанхай байхын, социализмын түлөө тэмсэгты!

48. Монополинуудай дарлалтада эсэргүүгээр, ажалшадай политическэ, социально-экономическа эрхын түлөө, социалис уг зорилгын илан мандахын түлөө шэн габьяатайгаар тэмсэжэ байгаа капиталис оронуудай хүдэлмэришэн ангида аха дүүгэй амар мэндэ!

Мүнөө үеын эгээл түрүү революционно анги бологшо — уласхоорондын хүдэлмэришэн анги мандаха болтогой!

49. Колониальна дарлалтын гэнжые хаяһан, империализмда, шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүүгээр, бэеэ даанхай байдалаа бэхижүүлхын түлөө, социальна хүгжэлтын түрүү арга замай түлөө тэмсэжэ байгаа арадуудта халуун баяр!

50. Империализмда, расизмда эсэргүүгээр, эрхэ сүлөөгэй ба национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ байгаа колониальна ба дулдыданги оронуудай арадуудта халуун баяр!

51. Революционно хүсэнүүдэй — социализмын дэлхэйн байгуулалтын, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, арадуудые национальна болон социальна талаарнь сүлөөрүүлхын түлөө тэмсэгшэдэй хүсэ ехэтэй холбоон бэхижэг лэ!

52. Капиталис болон колониальна богоолшолгодо эсэргүүгээр, арадуудай эрхэ сүлөөгэй түлөө, социализмын түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ, түрмэдэ, фашис хаалтада тамалагдан зобожо байһан тэмсэлшэдтэ аха дүүгэй амар мэндэ!

Капиталай хаалтада байгшадта — эрхэ сүлөө!

53. Америкын империализмын эзэрхэг түримхэй добтолгодо эсэргүүгээр, өөһэдынгөө оронуудай эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ байһан баатарлиг вьетнам арадта, тэрэнэй дайшалхы манлай — Вьетнамай ажалшадай партида, Лаосой ба Камбоджын эрэлхэг зоригтой патриодуудта аха дүүгэй дүлэтэ амар мэндэ!

54. Дэлхэйн арадууд! Индохитадта зэрлиг муухай дай болюулхые, Урда Вьетнамһаа, Лаос болон Камбоджоһоо США-гай, тэрэнэй туһамаршадай бүхы сэрэгүүдые хүсэдөөр, үгэ дуугүйгөөр гаргахыень Америкын Холбоото Штадуудай үмэнэ эрид шууд эрилтэ табигты!

Индохитадай арадуудта — эрхэ сүлөө, эб найрамдал!

55. Дэлхэйн арадууд! Дүтын Зүүн зүгтэ Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгые энэ гэһээр болюулха, эзэмдэгдэһэн араб газар дээрэһээ Израилиин сэрэгүүдые гаргаха, Палестинын араб арад зоной эрхэ хүндэлхэ эрилтэ табигты! Энэ районда үнэн зүб, бата бэхи эб найрамдал тогтоохын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэгты!

56. Араб оронуудай арадууд! Империализмда, хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ революционно, национально-демократическа бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэлые, жагсаалые бэхижүүлэгты!

Советскэ Союзай ба араб оронуудай арадуудай хоорондохи хани барисаан мандаг, бэхижэг лэ!

57. Европын оронуудай арадууд! Европо түбиие бата бэхи эб найрамдалай, аюулгүй байдалай болон гүрэнүүдэй хоорондо аша үрэтэйгөөр харилсаха түби болгохын түлөө тэмсэгты! Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал һулаарулха хэрэгтэ дайсад болодог хархис болон үһөөгөө абаха гэдэг хүсэнүүдэй һүйдхэлтэ аашануудые элишэлэгты!

58. Дэлхэйн арадууд! Хүсэ хэрэглэхэгүй гуримай уласхоорондын ажабайдалай хуули болохын түлөө, харин ядерна буу зэбсэгые хэтэ мүнхэдэнь хорихын түлөө тэмсэгты! Буу зэбсэг бүгэдэ ниитэзэрээ, хүсэдөөр хуряахын түлөө, уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэгты!

59. Эб найрамдалай, арадуудай хани барисаанай политика, империализмда, хархис хүсэнүүдтэ ба дайн сэрэгтэ эсэргүүгээр тэмсэжэ байһан бүхы хүсэнүүдые жагсаан нягтаруулдаг политика — Советскэ Союзай ленинскэ гадаадын политика мандаха болтогой!

60. Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хүсэнүүдэй түшэг тулгуури бологшо манай агууехэ Совет Эхэ орон бэхижэг, мандаг лэ!

61. Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунис партиин хүтэлбэри доро — коммунизмын илалта тээшэ урагшаа!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

РЕСПУБЛИКЫН ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудые дүүргэлгэдэ туйлаһан амжалтануудайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Бадмацыренов Соёл Доржиевичые — Ивалгын кондитерска фабрикын слесарь-заһабарилагша;

Балабанов Владимир Алахаевичые — Ленинэй ордено Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай колбасагай заводой хүдэлмэришэниие;

Голубева Вера Дмитриевнае — Улаан-Үдын һүнэй комбинадай үйлэдбэриие даагша;

Евсюкова Зоя Никифоровнае — Ленинэй ордено Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай холодильнигай хүдэлмэришэн;

Жданова Марфа Федоровнае — Тарбагатайн кондитерска фабрикын хүдэлмэришэн;

Крамаренко Елена Семеновнае — Улаан-Үдын хилээмэнэй № 2 заводой машинист;

Полякова Мария Григорьевнае — Улаан-Үдын хилээмэнэй комбинадай жэжэ зүйлэй цехэй мастер;

Чупрова Надежда Ивановнае — Улаан-Үдын һүнэй комбинадай автоматчица.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин уялгые дүүргэгшэ В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1972 оной октябриин 13.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ НАЙМАДАХИ ЗАРЛАЛАЙ ДҮРБЭДЭХИ СЕССИИН НЭЭГДЭХЭ ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сесси Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо 1972 оной октябриин 17-ной 10 часта нээгдэхэ.

Депутадууд болон сессидэ уригдагшадые тоо бүридхэлгэ Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо үглөөнэй 9 часһаа эхилхэ.

Старейшинэнүүдэй Совет Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо октябриин 17-до үглөөнэй 9 часта зарлагдаха.

ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо

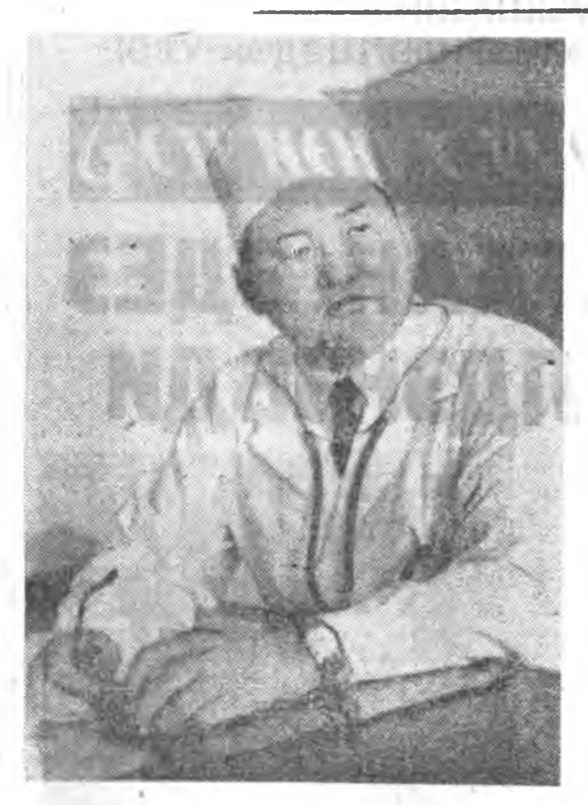

ОМОГОРХОМООР ЮУМЭН ОЛОН ДАА

Манай газетын „Би—совет хүнби“ гэһэн гаршаг-анкетын асуудалнуудта республиканска больницын таһагые даагша Б. Х. АНТОХОНОВ харюусана

1. Совет хүн. Тэрэнэй эгээл һайн һайхан шэнжэ шанар тухай юу хэлэхэ байнабта?

2. Арадуудай хани нүхэсэл. Энээнийе гэршэлһэн ямар жэшээ дурдахабта?

3. Минии хубиин хэрэг—бүгэдын хэрэг. Энэ хадаа совет хүнүүдэй ажабайдалай ёһо заншал болонхой. Та өөрынгөө гү, али танил талынгаа ажабайдалһаа ямар жэшээ харуулха байнабта?

4. Совет хүнби гэһэн омог мэдэрэл хаана, хэзээ, ямар ушарта танай досоо түрэһэн байнаб?

5. Ёһотой совет хүнэй абари зан, шэнжэ шанар харуулһан, өөрэйтнай гү, али танилтайтнай тохёолдоһон ушар тухай хэлэжэ үгыт?

6. ССР Союзайнгаа 50 жэлэй ойе ямар амжалтатайгаар угтахаяа байһан, эрмэлзэл, найдалнууд тухай хөөрэхыетнай уринабди.

* * *

1. УРДЫНХИДА орходоо тад ондоо, шэнэ хүнэй дэлхэй дээрэ мүндэлһөөр уданшьегүй 55 жэл болохонь. Энэмнай манай орон дотор Агууехэ Октябриин илан мандаһанай ашаар туйлагдаа бэлэй. Октябриин революциин илалта түгэсөөр дүүрэһэнэй һүүлдэ, Совет орондо түрэхэ, ажаллаха золтой байһандаа омогорхожо ябадагби.

Совет ороной хүн. Эдэ үгэнүүдэй удха шанарые уудалан хөөрэхэ болоо һаа, бүхэли ном бэшэжэрхихээр юм ааб даа. Совет хүнэй һайн һайхан шэнжэ шанар тухай хөөрэхэ юумэн хүн бүхэндэ байха зэргэтэй гээд һанагдана.

Манай совет хүнэй эгээл һайн һайхан шэнжэ шанар юуб гэбэл, оронойнмнай олон ондоо яһатанай түлөөлэгшэд—ород, буряад, украин, татар, казах, нанай—хамаагүй, бултадаа нэгэ гэр бүлын үхибүүд мэтэ эбтэй эетэй ажаһууна, бэе бэедээ ямаршье сагта туһалхаар бэлэн байдаг. Тэдэнэр Эхэ оронойнгоо саашадаа һалбаран хүгжэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаараа оролдон хүдэлнэ. «Олоороо хэлсэһэн өөгүй» гэһэндэл бултанай хүсөөр энэ тэрэ асуудал шиидхэхые хүсэдэг байна. Түрэл Совет ороноо, арад зонойнгоо амгалан тайбан байдал хамгаалхаар совет хүнүүд ходоодоо бэлэн байдаг болонхой.

Гадаадын капиталис оронуудай хүн зоной ажабайдал манайхиһаа тад ондоо ха юм. Хэдэн жэлэй саада тээ би Афганистанда хүдэлөө һэм. Адаглан хаража ябахада, энэ ороной хүн бүхэн өөр тухайгаа бодожо ябадаг байха юм. «Хайшан гэбэл, ехэ мүнгэтэй болохоб, юу хэбэл, баяжахаб» гэһэн бодол тэндэхи хүн зоной үдэрэй һанаан, һүниин зүүдэн болонхой гээшэ ха. Баяжажа шадаһан лэ хүниинь «эрэ доргон» мэтэ «дорюун» ябаха юм.

2. МАНАЙ үргэн ехэ ороной арадуудай хани нүхэсэл хадаа Агуу Октябриин асари ехэ туйлалтануудай нэгэн гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй ха. Хүн түрэлтэнэй эгээл һайн һайхан һанал бодол бидэнэй үдэр бүриин хэрэгтэ, ажабайдалда эли тодоор харагдана бшуу. Коммунис партиин ленинскэ сэсэ мэргэн национальна политика, манай арадай интернациональна хани барисаан хадаа бүхы совет хүнүүдые дарлалта, мүлжэлгэһөө тэхэришэгүйгөөр сүлөөлөө.

Совет гүрэнэй арадуудай бата бэхи хани барисаае ямарханшье жэшээ дээрэ хаража болохо. Би удаан саг соо Захааминай аймагта хүдэлөө һэм. Тэндэхи Зэдын вольфрам молибденэй комбинадта ородууд ба буряадууд, немецүүд ба татарнууд, еврей ба болгар яһатан, полягууд, корейцүүд болон олон ондоо яһатан ажалладаг. Тэдэнэр бултадаа бэе бэедээ аха дүү шэнгеэр хандадаг. Энэ комбинадай коллективые интернациональна ехэ бүлэ гээд нэрлэжэшье болохол.

Үшөө нэгэ жэшээ. 1966 ондо Узбегэй ССР-тэ газар ехээр хүдэлжэ, тэндэхи арад зон, илангаяа Ташкент хотын ажалшад хүндэ хүшэр байдалда ороо бэлэй. Совет ороной бүхы арадуудай хани ёһоной сэгнэшэгүй ехэ туһаламжын ашаар Ташкент хото богонихон болзор соо шэнээр бодхоогдожо, үшөө гоё һайхан болгогдоо һэмнай. Энэмнай совет арадуудай хани нүхэсэлэй үшөө нэгэ толотомо гэршэ болоно бэшэ аал?!

3. МАНАЙ ороной хүн бүхэнэй хэрэг бултанай хэрэг болоо гэжэ хэлэхэ дүүрэн эрхэтэйбди. Ушарынь гэбэл, нэгэ хүнэй хэжэ байһан хэрэг обществын бүхы гэшүүдэй ажал ябуулгатай нягта холбоотой ха юм. Энэ асуудалые медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй ажал дээрэ эли тодоор харуулжа болохо байна.

Хирургын ажалай үрэ дүн бүхы коллективэй хүдэлмэриһөө дулдыдадаг юм. Хирургнууд гү, али бүхы врачнар мэргэжэлээ эрхимээр шудалһан байха зэргэтэй. Мэргэжэлээ ёһотой һайнаар мэдэдэг хирург хадаа операцида байлсадаг сестрагай, санитаркын, врач-анестезиологой, мүн бусад хирургнуудай туһаламжагүйгөөр операцияа амжалтатай хэжэ шадахагүй гээд һанагдана.

Иигэжэ нэгэ хүнэй зол жаргалай түлөө бултадаа тэмсэжэ байхадаа, тэдэнэр нэгэ хүн шэнги эбтэй болоно. Тиимэһээ коллективэй нэгэ гэшүүнэй өөрын хубиин хэрэг бултанайхида адли һанагдана, тэрэнэй баяр, ажалай амжалта гү, али ямар нэгэн гашуудал бусад нүхэдтэнь бүри дүтэ, өөрынхи мэтэ байдаг ха юм.

Тиимэл хадань манай обществын бүхы арадай хэрэгые минии хэрэг гэжэ хэлэхэ эрхэтэй болоно гээшэбди.

4. «БИ—совет хүнби» гэһэн омог мэдэрэл хилын саана ажаллажа байхадаа досоомни түрөө бэлэй.

Хэдэн жэлэй саада тээ Афганистанда ажаллаа һэм. Тиихэдэл социалис ба капиталис оронуудай хоорондо ямар ехэ илгаатайб гэжэ хоёр нюдөөрөө хараһан, ойлгоһон байгааб. Афганистанай багахан Герат гэжэ городто ажаллааб. Эндэ һаяхан ерээд байхадам, ниитын ажалда ябатараа хүлөө хухарһан нэгэ хүн госпитальдо ороо. Тэндэхи врачнар тэрэ хүлыень тайраха гэжэ шиидэһэн байгаа. Тиигээд намһаа зүбшөөл эрижэ хандаа һэн.

Үбшэнтэнийе хаража, шалгажа үзэһэнэйнгөө һүүлээр тэрэнэй хүлые тайрангүйгөөр эмшэлжэ болохо гэжэ шиидэһэн байгааб.

Госпитальдо эмшэлүүлһэнэйнгээ түлөө тэрэ үбшэнтэн һара бүри 300 түхэриг (манай мүнгэн дээрэ абажа харахада) түлэхэ ёһотой байгаа. Тэрэ хүн элүүртээ хүдэлжэ байхадаа оройдоол 150 түхэриг абадаг байгаа. Ниитын ажалда ябажа байтараа хүлөө хухараад байхадань, тэрэ хүндэ манайхида адли бюллетенеэр түлэгдэхэ ёһогүй һэн. Тиигээд байхадаа тэрэ хүнэй хуби заяан мүнгэнэй мэдэлдэ байгаа бшуу.

Бидэнэр—совет врачнар хоорондоо зүбшэһэнэйнгөө һүүлээр тэрэ хүниие миинтэ, хүлыень тайрангүйгөөр эмшэлхэ гэжэ шиидээ һэмди. Гурбан һара шахуу саг соо эмшэлээд байхадамнай, тэрэ үбшэнтэн таягүйгөөр ябажа эхилээ бэлэй.

Совет хүнэй шэнжэ шанар тухай үшөө олон жэшээ дурдажа болохо. Теэд ганса энээхэн жэшээ дээрэһээ ямаршье хүндэ эгээл энэрхыгээр хандадаг обществын (совет гүрэнэй) гэшүүнби гэһэн омог дорюун мэдэрэл хэнэйшье досоо түрэхөөр бэшэ аал?!

5. СОВЕТ ороной хүнүүд шадаал һаа, нүхэдтөө туһалжа ябахые хүсэдэг гээшэ. Энэ хадаа бидэнэй эгээл һайн һайхан абари зан, шэнжэ шанарай гэршэ болоно гээшэ.

Би республиканска больницын уушханай үбшэ хирургическа аргаар эмшэлхэ отделениие даагшаар мүнөө хүдэлнэб. Врачаар хүдэлжэ эхилһээр 2000 гаран хүндэ янза бүриин операци хэһэн байнаб. Хүндэ операци хэжэ байхада, хүнэй ами наһа абархын тула адли группын шуһан тэрэ дороо хэрэгтэй болодог гээшэ. Тиимэ ушарай тохёолдоходо, медицинын хүдэлмэрилэгшэд бултанһаа түрүүлэн шуһаяа үгэдэг байха юм.

Нимэ һайн һайхан сэдьхэлтэй, танихагүй хүндэ туһалхые хүсэжэ ябадаг хүнүүд сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйм дунда олон даа. Врачнар Э. Архипова, Т. Архипова, медицинын сестранар Е. Мухина, С. Затворницкая, Г. Никифорова, А. Петухова болон бусад нүхэд операцида ороһон олон хүнүүдтэ шуһаяа үгэһэн байха юм. Тиихэдээ тэдэнэр өөрынгөө ами наһые гамнангүй, ондоо хүнэй зол жаргалай түлөө оролдоно ха юм.

Энэл даа, ёһотой совет хүнэй абари зан, һайн һайхан шэнжэ шанар.

6. ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй алдарта ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөн үдэр бүри улам эршэдэжэ байна. Хүдэлмэришэн, колхозник, алба хаагша бүхэн өөрынгөө ажалай бэлэг энэ һайндэртэ бэлдэнэ. Совет арадуудай хани барисаае улам саашадань бэхижүүлжэ, булад мэтэ хатуу болгохо, хүн зоной һуудал байдал бүри һайжаруулха гэһэн уряа доро һайндэртэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа байна.

Совет хүнэй элүүр энхые хамгаалхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ зорюулха ябадал бидэнэрэй—врачнарай арюун һайхан зорилго болоно. Хүнэй ами наһанай түлөө тэмсэхэһээ ондоо һайн һайхан юун байхаб?!

«Би—совет хүнби» гэжэ һанаад үзэхэдөө, омогорхомоор юумэн олон байдаг даа.

МҮНӨӨДЭР—ЭДЭЭ ХООЛОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ[ИН] ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҺАЙНДЭР

АЖАЛШАДАЙ ЭРИЛТЭ ҮШӨӨ ҺАЙНААР ХАНГАХ[А]

Республикымнай эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэришэд заншалта һайндэрөө ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэһэн хүсэл зорилго урдаа табяад, эдэбхи үүсхэл гаргажа, эршэмтэй шангаар хүдэлөө. Эдеэ хоолой продукци һайн шанартайгаар, бүри ехээр гаргахын тула манай олон мянган хүдэлмэришэд яһала оролдоно. Ажалшадые эдеэ хоолоор хангаха гэһэн шухалын шухала зорилго бидэнэй урда табигдана гээшэ. Тиимэһээл манай комбинат, заводуудай хүдэлмэришэд һү, тоһо, хилээмэ, огородой эдеэнэй консервэ бүри ехээр гаргажа, ажалшадай эрилтые хүсэд дүүрэнээр хангахые эрмэлзэнэ.

Тарбагатайн кондитерскэ фабрикын коллектив һара бүри даабаряа үлүүлэн дүүргэдэг болонхой. Эдэнэр продукциингаа шанарыень һайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал табина. Энэ фабрикын коллективэй гаргаһан продукци ажалшад дуратайгаар абадаг, үшөө ехэ захил хэжэ байдаг гээшэ. Захааминай пивын заводой коллектив һайн шанартай пивэ гаргана. Эдэнэр продукци наймаалха юһэ һарынгаа даабари 3,8 процентээр үлүүлэн дүүргээ. Шэнэ онол арга, оньһон техникэ хэрэглэһэнэйнгээ ашаар ажалайнгаа бүтээсые 3,3 процентээр дээшэлүүлээ. Эдэнэр байгша оной хоёрдохи квартал соо социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, профсоюзай обкомой зүгһөө дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар абаа бэлэй. Хяагтын пивын заводой коллектив муу бэшээр хүдэлнэ. Эдэнэр даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэдэг болоо. Бэшэшье олон завод, комбинадуудай коллективүүд амжалтатай һайнаар хүдэлжэ байна.

Улаан-Үдын хилээмэнэй комбинадай коллектив байгша оной эхинһээ социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Эдэнэр байгша оной гурбадахи кварталай дүнгөөр түрүү һуури эзэлжэ, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, профсоюзай обкомой дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаба. Каменскын табадахи хилээмэнэй заводой коллектив хоёрдохи мүнгэн шанда хүртэбэ. Манай хилээмэ баригшад яһала амжалтатайгаар хүдэлжэ байна гээд тэмдэглэмээр.

Улаан-Үдын хилээмэнэй комбинадай хүдэлмэрилэгшэд бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэд хэрэглэхэ гэжэ яһала оролдоно. Эдэнэр шэнэ зүйлэй продукци бүри олоор гаргаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Байгша оной эхинһээ 10 ондоо зүйлэй хилээмэ гаргадаг болоо. «Молодёжный», «Пушкинский», «Мытищинский» гэһэн шэнэ зүйлэй тортнууд олоной һайшаалда хүртөө. Шэнэ зүйлэй продукци ехээр гаргаһанайнгаа ашаар тус комбинадай хүдэлмэрилэгшэд хараалагдаһан түсэбһөө гадуур 46 мянган түхэригэй олзо оруулаа.

Тус комбинадай урлан наринжуулагшад, ухаалан зохёогшод шэнэ онол арга, оньһон техникэ үйлэдбэридөө нэбтэрүүлжэ байдаг. Хилээмэ халуун пеэшэндэ оруулха шэнэ оньһон түхеэрэлгэ һаяхан тодхогдобо. Энэ түхеэрэлгэ хэрэглэһэнэй ашаар найман хүн энэ ажалһаа сүлөөлэгдэжэ, жэл соо 9,2 мянган түхэриг алмагдадаг болохонь. Шэнэ онол арга, оньһон техникэ хэрэглэһэнэйнгээ ашаар Улаан-Үдын хилээмэнэй комбинадай коллектив байгша оной эхинһээ 120 тонно гурил арьбалжа, энээгээрээ 160 тонно хилээмэ баряа.

Комбинадай хүдэлмэрилэгшэд продукциингаа шанарые һайжаруулха талаар ехэхэн ажал ябуулга хэнэ. Хүдэлмэришэд, мастернууд технологууд сугларжа, неделя бүри «шанарай» үдэр үнгэргэдэт. Эдэнэр ажал хүдэлмэри, ямар аргаар продукциингаа шанарые һайжаруулха тухай хөөрэлдөө хэнэ. Энээнэй ашаар лэ эдэнэр ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлжэ, ехэ продукци бүтээнэ. Бэшэшье олон завод, комбинадуудай коллективүүд амжалтатай һайнаар хүдэлжэ байна.

Эдеэ хоолой продукци саашадаа бүри ехээр үйлэдбэрилэн гаргахын тула бидэнэр бүтээсэ ехэтэй шэнэ оньһон түхеэрэлгэнүүдые завод, комбинадуудай цехүүд соо тодхожо эхилэнхэйбди.

Огородой эдеэгээр, алим жэмэсээр консервэ хэдэг Кабанскын заводто жэлдээ 5 миллион баанха консервэ хэдэг оньһожоруулагдамал цех шэнээр баригдаа. Улаан-Үдын пивын заводто пивэ эюулхэ оньһон түхеэрэлгэ тодхогдоо. Бэшэшье заводуу[д]ай, комбинадуудай [...] хүдэлмэри оньһо[...] дажа байна. Шэнэ [...] да тон ехэ мүнгэ [...] бди. Ойрын жэл[...] барилганууд сэнгэ[...] ха аабза гээд һана[...]

Техникээ бүтээсэ[...] гээр ашаглажа шад[...] дэлмэришэд ехэ [...] гаргаха дүүрэн ар[...] жотой. Манай хүд[...] мэргэжэл шадабар[...] лүүлхэ хэрэгтэ ех[...] табина. Залуу хүд[...] ажалайнгаа һүүд[...] һурадаг, түрүү хүд[...] дэй дүй дүршэл хал[...] байха юм. Инже[...] ническэ мэргэжэл[...] нодар, Воронеж, [...] хотонуудай дээдын [...] линуудта ошожо, [...] босоролоо дээшэлүү[...] гаар курсануудта [...] даг.

Хэнэйшье мэдэхэ[...] мэргэжэлтэй, баян [...] тэй хүдэлмэришэд, [...] но-техническэ мэр[...] ажалдаа үндэр бүт[...] лаһан лэ байдаг шу[...] тын пивын заводой [...] нүүдэй бригадир Л. [...] кулин, Сэлэнгын [...] заводой хүдэлмэри[...] Занадворова, Камен[...] лээмэнэй заводой [...] ришэн З. А. Сур[...] шэд олон жэлдэ [...] той һайнаар хүдэл[...] түрүү хүдэлмэри[...] до оролсоно. Эн[...] бэрхэ хүдэлмэриш[...] доо һайн шанартай [...] ци гаргажа, олоной [...] магтаалда хүртэ[...] республикын эдэ[...] промышленностиин [...] приятинуудай хүд[...] бултадаа СССР-эй [...] ойдо зорюулан, [...] лэгдэһэн үялгану[...] бэлэй. Тэрэнээ [...] рэнь бэелүүлхын т[...] роо оролдоно. О[...] жэлдэ заншалта [...] ажалай шэнэ амжал[...] тажа байһандаа ху[...] шэднай урматай. [...] дунда үзэгдэдэг д[...] да юумэнүүдээ сүү[...] жа, ажалшадайнгаа [...] эдеэ хоолой зүй[...] бүри һайнаар хан[...] лохо байхабди.

В. МАТ[...]
Буряадай АССР-[...] хоолой промышлен[...]

КПСС-эй РАЙКОМУУДҺАА

ЭКОНОМИЧЕСКА ҺУРАЛСАЛДА АНХАРАЛ

ХЭЖЭНГЭ. КПСС-эй ЦК-гай «Ажалшадай экономическа һуралсал һайжаруулха тухай» тогтоолой хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһан тушаа партиин райкомой, бюрогой заседани дээрэ «50 лет Октября» совхозой парткомой ба дирекциин тоосоон зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Тиихэдээ совхозой партком болон дирекци ажалшадай экономическа һуралсал һайжаруулхын тула хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулна гэжэ тэмдэглэгдээ. Ажахын эрдэмтэ мэргэжэлтэд даађан хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр хандана, экономикын асуудалаар хүн зонтой хөөрэлдөө хэнэгүй. Совхоздо байгуулагдаһан экономическа шэнжэлэлгын бюро ямаршье хүдэлмэри хэдэггүй байна.

Совхозой үйлэдбэриин ажахын тоосоондо ороһон һалбари бүхэнэй үрэ дүн экономическа талаараа шэнжэлэгдэнэгүй. Тиигээдшье энэ жэлэй дүнгые нёдондонойхитой сасуулха болоо һаа, үлүү һайн гэхын аргагүй. Экономическа хүдэлмэриин муугаар табигдаһанһаа уламжалан, совхозой үйлэдбэри гарзада ороно, абаһан продуктнуудайнь өөрынь үнэ сэн түсэбөөр хараалагдаһанһаа холо дээгүүр байһан зандаа.

Экономическа хүдэлмэри һайжаруулха талаар эрид шууд хэмжээ абахыень совхозой парткомдо партиин райкомой бюро эрилтэ табиба.

Р. ЦЫМПИЛОВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

БЭЛДЭЖЭ БАЙНА

БАРГАЖАН. КПСС-эй ЦК-гай майн Пленумэй «Партийна документнүүдые һэлгэлгэ тухай» тогтоолые бэелүүлэн, партиин райком болон партийна эхин организацинууд бэлэдхэлэй ажал ябуулжа байна. Июль һарада болоһон КПСС-эй райкомой пленум хадаа партийна документнүүдые һэлгэлгэдэ һайнаар бэлдэхэ, тэрэниие эмхитэйгээр үнгэргэхэ талаар аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонуудые тодорхойлһон байна.

Партийна документнүүдые һэлгэлгэдэ бэлдэхэ тухай асуудал бүхы партийна организацинуудай хамтын суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Тэдэ суглаанууд дээрэ үгэ хэлэһэн коммунистнууд партком болон партбюрогой хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые элирхэйлһэн байна. Жэшээнь, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна суглаан дээрэ ажахын парткомой ниитын эмхинүүдые һулаар хүтэлбэрилнэ, зарим коммунистнууд партиин Уставай эрилтэнүүдтэ зохихогүй ушарнуудые гаргана гэжэ тэмдэглээ.

Баргажанай леспромхозой, «Иркутсклесстрой» трестын Баргажанай Адагай барилгахабсаралгын управлениин партийна организацинуудта болоһон суглаанууд һайнаар, удхатайгаар үнгэрөө.

Г. ЛАМУЕВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

ҺУРАЛСАЛЫЕ УГТУУЛАН...

ХЭРЭН. Политическэ һуралсалай шэнэ жэлэй эхилүүтэй байһантай дашарамдуулан, КПСС-эй Түнхэнэй райком колхоз, совхозуудай, эмхи зургаан болон предприятинуудай партийна эхин организацинуудай секретарьнарай нэгэ үдэрэй семинар үнгэргэбэ.

Политическэ һуралсалай шэнэ жэлые бэлэдхэлтэйгээр угтаха, тэрэниие саашадаа эмхи гуримтайгаар үнгэргэжэ байха зорилгонууд тухай семинар дээрэ ехэ хөөрэлдөөн болоо. Колхоз, совхозуудай дунда шатын хүтэлбэрилхы тушаалтадые экономическа һуралсалда үргэнөөр хабаадуулха эрилтэ табигдаа. Тиихэдэ залуу коммунистнуудай һургуули эмхидхэжэ, тэрэнэй хэшээлые Саянай совхозой дэргэдэ үнгэргэжэ байха гэжэ шиидхэбэри абтаа.

Секретарьнарай семинарай хүдэлмэриие КПСС-эй райкомой секретарь В. К. Пахахинов, райкомой таһагуудые даагшад И. Л. Полхонов, А. Т. Мезенцев гэгшэд хүтэлбэрилжэ, гол асуудалнуудаар үгэ хэлээ.

Б. ЯБЖАНОВ,
манай корр.

ХҮРБЭ ГОЛОЙ ЭРЬЕДЭ

Үргэн талын дундуур сэнхир уһаяа салгидуулан урдаһан Хүрбэ голой эрьедэ огородой эдеэгээр, үлир жэмэсээр консервэ хэдэг Үнэгэтэйн завод оршодог. Энэ заводой хүдэлмэришэдэй хэһэн продукци гол түлэб республика дотороо наймаалагдадаг. Алирһаар, үхэр нюдөөр, яблокаар шанаһан амтата эдеэн олоной һайшаалда хүртэдэг болонхой. Илангаяа капустын шүлэ гаргаха консервэдэ ехэ захил хэгдэдэг байха юм.

Үнэгэтэйн заводой коллектив һайн шанартайгаар бүри ехэ продукци бүтээжэ, ажалшадай эрилтые хүсэдөөр хангаха гэжэ эрмэлзэнэ. Энэ хүсэл бодолоо бодото дээрэнь бэелүүлхын тула хүдэлмэришэн бүхэн оролдоно.

Огородой эдеэгээр, жэмэсээр консервэ хэдэг цехэй коллектив халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ байдаг. Энэ коллективтэ коммунис ажалай үндэр нэрэ зэргэ олгогдоһон юм.

— Энэ хүндэтэ нэрэ зэргэеэ дээрэ абажа ябаха гэжэ, манай хүдэлмэришэд яһала оролдоно,—гэжэ цехэй начальник Ольга Алексеевна Богидаева хөөрэнэ.

Тус цех соо гэрэлтэй. Ханануудынь ходол сагаадагдажа байдаг хэбэртэй. Сагаан халаадтай эхэнэрнүүд шуумгай хүдэлнэд. Мүнөөдэр эдэнэр капустын шүлэ гаргаха консервэ хэжэ байнад. Бригадир Елена Аносовна Потемкина нүхэдэйнгөө ажалайнь шанарые шалгаха зуураа, зарим тэды заабари хэлэжэ үгэнэ. Елена Аносовна арбаад жэл тус цехтэ ажаллажа, нилээд дүршэлтэй болоһон хүн юм. Ажалаа эмхидхэхэдээ бэрхэ. Хүдэлмэриин минута бүхэниие хүсэдөөр ашаглаха хэрэгтэ ехэ анхарал табидаг байха юм. Бригадынь гэшүүд хүдэлмэриин хэдэн ондоо мэргэжэл шудалһан. Жэшээлхэдэ, Надежда Шурыгина жэмэс шанаха, һүнтэлхэ, бэлэн болоһон продукци шэлнүүд соо хубаажа хэхэ ажалнуудые тэгшэ һайнаар бүтээдэг байха юм. Евдокия Хорошунова эгээл дээдын—табадахи разрядтай болонхой. Тэрэ ажалайнгаа оньһо шудалһан эрхим түрүү хүдэлмэришэн юм.

— Булта нэгэнэй түлөө, нэгэн бултанай түлөө гэһэн уряа доро хүдэлнэбди. Бэе бэедээ туһалалсан, иигэжэ нэгэ һанал бодолтойгоор хүдэлхэдөө бидэнэр ехэ юумэ хэжэ шаданабди,—гэжэ бригадир Е. А. Потемкина хэлэжэ байгаа һэн.

Эдэнэр үдэрэй забһарлалгын һүүлдэ час түхай хүдэлөөд байба. Тиигэхэдээ 5200 баанха консервэ хэжэ үрдеэ.

— Халаанай дүүрэтэр үшөө 3100 баанха консервэ хэхэ байхабди. Тиигэбэл, халаанай даабари 12 процентээр үлүүлэн дүүргэгдэхэ,—гэжэ бригадир Е. А. Потемкина хөөрэнэ. Эдэнэр хэды шэнээн саг соо али зэргын продукци бүтээхэ арга боломжотойгоо эртээнһээ тооложо гаргадаг байха юм. Тиигээд лэ оньһон түхеэрэлгээ минута соошье миин байлгангүй хүдэлгэнэ бшуу.

Заводой цехүүд соо бүтээсэ ехэтэй оньһон түхеэрэлгэнүүд тодхогдоһон. Байгша оной эхинда жэмэс бусалгаха оньһон түхеэрэлгэ тодхогдоһон юм. Хүдэлмэришэд энэ оньһон түхеэрэлгые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, халаан соогоо 4000—4500 килограмм продукци гаргадаг болонхой.

Капуста, үгэрсэ, морхооб, хартаабха, үлир жэмэс жэл соогоо хүрэхөөр бэлэдхэбэл, эдэнэр олон ондоо зүйлэй продукци хэхэ дүүрэн арга боломжотой юм байна. Теэд огородой эдеэгээр салат хэхэ гэхэдэнь улаан помидор, һонгино дуталдашадаг байха юм. Бэшэшье огородой эдеэн эндэ дуталдана. Онохойн совхозой хүдэлмэришэд тус заводые огородой эдеэгээр хангаха уялгатай. Гэбэшье улаан помидор, һонгино тус заводто тон багаар тушаана.

Ажалшадай эрилтые һайса хангахын тула һайн шанартай продукци тон ехээр хэгдэхэ ушартай болоно. Тиимэһээ тус заводой хүдэлмэришэд огородой эдеэ, үлир жэмэс өөрынгөө хүсөөр бэлдэдэг болонхой. Эдэнэр мүнөө 345 тонно капуста, 806 тонно хартаабха, 124 тонно свекло, 163 тонно морхооб, 19 тонно үлир жэмэс суглуулһан байха юм.

— Энэмнай ерэхэ жэлэй ургасын гаратар хүрэхэл байха,—гэжэ тус цехэй начальник О. А. Богидаева хөөрэнэ. Нээрээшье эдэнэр үнгэрһэн жэлэйхидэ орходоо огородой эдеэ, жэмэс һурагтүй ехээр бэлдэһэн байна.

Тус заводой коллектив байгша оной юһэ һарын даабариһаа гадуур 23 мянган түхэригэй продукци хэжэ гаргаа. Шэнэ онол арга, оньһон техникэ үйлэдбэридөө нэбтэрүүлһэнэйнгээ ашаар ажалайнгаа бүтээсые 2,6 [...] тээр дээшэлүүлһэн ба[йна]. Үнэгэтэйн заводой [...] шэд ойн баярай тэм[дэг]тэхын тула мүрысэжэ, [...] СССР-эй 50 жэлэй [...] рюулан абаһан уялга[...] жалтатайгаар бэелүүл[...] дана.

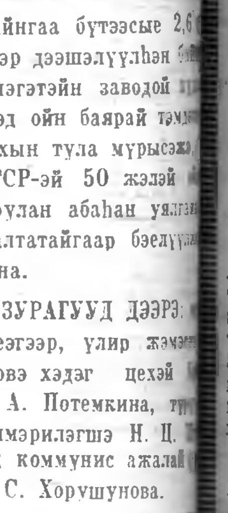

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: [...] эдеэгээр, үлир жэмэ[с...] сервэ хэдэг цехэй [...] Е. А. Потемкина, т[...] дэлмэрилэгшэ Н. Ц. [...] на; коммунис ажалай [...] Е. С. Хорушунова.

К. ЖАМЬЯ[...]
манай [...]

Иранай шахиншах Мохаммед Реза Пехлеви ба шахиня Фарах Пехлеви Москваһаа мордобо

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын уряалаар манай орондо албан хэрэгээр ерээд байһан Иранай шахиншах Мохаммед Реза Пехлеви ба шахиня Фарах Пехлеви гэгшэд октябриин 13-да Москваһаа мордобо.

Иранай ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ шахиншахые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Д. С. Полянский, албан тушаалта бусад хүнүүд, Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэд үдэшөө.

Гурбан түрэлэй сэрэгүүдэй түлөөлэгшэдһөө — ябаган сэрэгшэдһээ, лётчигуудһаа, уһан сэрэгшэдһээ бүридэһэн хүндэтэ харуул ниидэлгын талмай дээрэ жагсанхай байба. Хүндэтэ харуулай начальник шахиншахта рапорт үгэбэ. Иранай ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимнүүд зэдэлнэ. Иранай шахиншах Мохаммед Реза Пехлеви ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный совет сэрэгшэдэй жагсаалай урдуур гараба.

Самолёт Таллин ошохо зам баряад ниидэбэ. Советскэ Союз соогуур аяншалхадаа дээдэ тушаалта айлшад тэрэшэлэн Воронеж, Алма-Ата, Сочи хүрэхэ юм.

Мохаммед Реза Пехлеви гэгшэтэй хамта шахиншахтай Советскэ Союз ерэлсэһэн албан тушаалта хүнүүд мордолсоһон байна.

Иранай шахиншах Мохаммед Реза Пехлеви ба шахиня Фарах Пехлеви тэрэ үдэртөө Таллин ерээ.

Иранай, Советскэ Союзай ба Эстониин ССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн аэропорт дээрэ тушаалта айлшадые ЭССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. П. Вадер, республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. И. Клаусон, албан тушаалта бусад хүнүүд угтаһан байна.

(ТАСС).

АХА ДҮҮ АРАДУУДАЙ ХҮГЖЭМ

ХҮРШЭ ЯХАД АРАДАЙ БАЯЛИГ

Энэ жэлдэ Яхадай Автономито Совет Социалис Республикын байгуулагдаhаар табин жэлэй ойе яхад арадтай хамта манай ороной бүхы ажалшад үргэнөөр тэмдэглэhэн байна. Тиихэдэ энэ ехэ ойтой дашарамдуулан, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, ССР Союзай Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Яхадай бүхы ажалшадые халуун амаршалаа hэн. Тэрэ амаршалга соо иимэ мүрнүүд бии: «Яхад орон хаанта Россиин гээгдэнги заха булан байгаа, Совет засагай тогтоhоо хойшонхи жэлнүүдтэ партиин болон манай ороной бүхы арадуудай аха дүүгэй hайн туhаламжын ашаар хүгжэнги промышленностьтай, механизоруулагдаhан хүдөө ажахытай, түрүү соёл культуратай социалис республика болоо. Совет Яхадта алта болон алмаз малтан абадаг, шулуун нүүрhэнэй, газай, ой модоной промышленность, электроэнергетикэ болон барилгын индустри шэнээр байгуулагдаа. Колхоз, совхозууд жэл ерэхэ бүри мяха, hү, хартаабха, ногоо болон бусад эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэгээр абадаг, гүрэндөө улам ехээр худалдана. Ой тайгын болон тундрын ажалшад «зөөлэн алта» ехээр бэлдэнэ. Ажалшадай ажабайдал улам бүри hайжараа. Ажалшадай бэрхэ хүдэлмэришэн анги бэхижээ, арадай интеллигенци урган гараа. Соёлой хубисхалай боложо байха үедэ юрэнхы эрдэмэй олон hургуулинууд, тусхай мэргэжэлэй дунда hургуулинууд, медицинскэ болоод соёл гэгээрэлэй эмхи зургаанууд байгуулагдаа. Гүрэнэй университет, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин филиал, хэдэ хэдэн научно-шэнжэлэлгын институдууд нээгдээд, бүри эмхитэйгээр хүдэлжэ байдаг. Хүн зон үргэлжэдөө үзэг бэшэг мэдэхэ болонхой. Литература, искусство амжалтатайгаар хүгжэнэ».

Яхадай АССР-эй эзэлжэ байhан дайда талмайнь Итали гүрэнhөө арба дахин, Англиhаа гурба дахин ехэ юм. Тиихэдэ Яхадай зарим районууд Бельги, Голланди, Швейцари гэжэ гурбан гүрэнэй газарhаа холо ехэ.

Яхадай республикын искусство, литература тухай хэлэхэ болоо hаа, жэл ерэхэ бүри айхабтар амжалтатайгаар хүгжэн hалбаржа байдаг. Тэдэнэй гол темэнь гэхэдэ, СССР-эй арадуудай агуухэ хани барисаан, эб найрамдал, мүнөө үеын шэнэ хүнүүдэй хүгжэлтэ гэхэ мэтэ болоно. Яхадта гурбан театр бии юм. Тэдэнэй хоёрынь яхад хэлэн дээрэ зүжэгүүдые табижа байдаг. Тиихэдэ Якутск хотодо хүгжэмэй училищи, үхибүүдэй хүгжэмэй хэдэн hургуули бии.

Октябриин хубисхалай hүүлээр лэ Яхадай хүгжэм, дуун хүгжэжэ эхилhэн. Совет композиторнууд болон хүгжэм шэнжэлэгшэд яхад арадай хүгжэмэй баялигые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн үзэжэ, найруулжа, хүгжэмтэ зохёолнуудые бэшэжэ эхилhэн байна. Тиигэжэ яхад арадай дуунуудай номууд хэблэгдэжэ эхилээ hэн. Энэ талаар ород композиторнууд Скрябин, Корнилов гэгшэд ехэ ажал хэhэн юм. Тиигэжэ 1926 ондо яхад дуунууд тусхай ном болоод хэблэгдээ бэлэй.

Яхад арад эртэ урданhаа хойшо мүнөөнэй флейтэтэй адлирхуу лимбэ дээрэ, тиихэдэ дюндюр, кюдсюр гэхэ мэтын инструментнүүд дээрэ, мүн багахан хэнгэрэг дээрэ наадажа, өөhэдынгөө hайндэрнүүдые тэмдэглэдэг байгаа. Гадна комус гэжэ инструмент ехээр сэгнэгдэдэг. Энээн дээрэ ехэнхидэ эхэнэрнүүд наададаг.

РСФСР-эй болон Яхадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Жирков түрүүшын яхад композитор гэжэ тоологдодог. Тэрэнэй бэшэhэн «Ньюргун Боотур» гэжэ оперо эгээл түрүүлэн Яхадай хүгжэмтэ драмын театрта табигдаhан байна. Энэ оперой хүгжэм арадай дуунай үндэhэн дээрэ бэшэгдэhэн, эндэ хоор болон хатар ехээр оруулагдаhан байдаг. Тиихэдэ 1946 ондо Жирковой болон Литинскиин бэшэhэн «Сыгый Кырынаастыр» гэжэ шэнэ оперо табигдаа hэн. Энээн дотор Дугуй гэжэ баатар яхад сэрэгшын габьяа тухай, тэрэнэй баяд, ноёдтой хэhэн тэмсэл тухай хэлэгдэhэн байха юм. Мүн тиихэдэ эдэл композиторнуудай бэшэhэн «Талын сэсэг», удаалан «Ягаан пулаад» гэжэ баледүүд табигдаhан байна. Жирковой болон Литинскиин найруулhан ансамбль болон хоорнууд оронойгмнай олохон городуудта мэдээжэ болоhон байха.

Композитор Грант Григорян хэдэн жэл соо Яхадай АССР-тэ ажаhуужа ажаллаха зуураа, яхад арадай дуунуудые олоор найруулhан, зуу гаран дуу, романснууд, хоорой дуулаха зохёолнуудые бэшэhэн, яхадай темэ дээрэ симфоническа сюитэ, «Хойто зүгэй одон» гэжэ оратори бэшэhэн юм. Эдээн дотороо хойто зүгэй арадуудай халуун хани барисаае магтан дуулаhан байна. Мүн тиихэдэ «Локут Нюургусун» гэжэ домог түүхэтэ оперо бэшээ hэн. Энээн дотороо яхад арадта үргэнөөр мэдээжэ болоhон хүбүүн басаган хоёрой инаг дурые харуулhан байдаг. Грант Григорян «Зол жаргалай дуунууд», «Яхад арад дуулана» гэhэн дуунай согсолборинуудые хэблүүлээ hэн.

Яхадай композиторнуудай бэшэhэн хүгжэм, дуунуудые олоной дунда үргэнөөр тарааха хэрэгтэ Яхадай телевидени болон радиогой хоор, арадай инструментнүүдэй оркестр, дуушад Матвей, Федор Лобановтан, Анна Егорова, Анна Лыткина, Лев Попов болон бусад олон артистнар ехэ үүргэ дүүргэжэ, Совет Яхадай хүгжэмэй баялигые хүгжөөжэ байдаг.

Яхадай хүгжэмэй культурын хүгжэхэ хэрэгтэ мүн манай республикын композиторнуудшье өөhэдынгөө хубитые оруулалсажа байдаг. Жэшээлхэдэ, РСФСР-эй болон Яхадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша гэhэн нэрэ зэргэтэй болоhон Буряадай композитор Жигжит Абидуевич Батуев аха дүү арадайнгаа уряалаар Яхадай ниислэл хото — Якутск ошожо, хэдэн hара соо ажаллаха зуураа, Яхадай арадай үльгэр түүхын үндэhөөр «Чурумчуку» гэжэ балет бэшэжэ ерээ hэн. Тэрэнь театрай сценэ дээрэ ехэ амжалтатайгаар табигдажа байдаг.

СССР-эй байгуулагдаhаар табин жэлэй ойдо зорюулагдан, аха дүү арадуудай хоорондо хүгжэм, дуунууд үргэнөөр андалдагдадаг болонхой. Манай телевидени болон радиогой комитет Яхадай автономито республикын тогтоhоор табин жэлэй ойдо зорюулжа амаршалга хүргэхэ зуураа, өөhэдынгөө республикын баялиг тухай, искусствын хүгжэлтэ тухай хэлэгдэhэн дамжуулга болон буряад композиторнуудай зохёоhон шэнэ хүгжэм, дуунуудые эльгээhэн байна. Иигэжэ нэгэ совет бүлын арад зон аялга дуунуудаа андалдажа, hонин hайханаа хубаалдалсажа байдаг гээшэбди.

Д. САМБАЦЫРЕНОВ,
телевидени болон радиогой комитедэй хүгжэмэй ахалагша редактор.

«ТЕПЛОПРИБОР»

ЗАВОДОЙ ШЭНЭ ПРОДУКЦИ

«Теплоприбор» заводой хүдэлмэришэд болон алба хаагшад СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байнхай. Заводой хүдэлмэришэдэй гаргадаг эбхэгдэдэг оронуудые республикадамнай хүн бүхэн мэдэхэ байха. Мүнөө эндэ шэнэ продукци гаргахаар бэлдэжэ байна. Заводой хүдэлмэришэдэй бүтээhэн эбхэгдэдэг шэнэ стул, креслэ худалдан абагшадта hаяар дурадхагдахань.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: (дээрэнь) коммунис ажалай ударник Александра Ивановна Емельянова эбхэгдэдэг шэнэ стул хабсаргажа байна; доронь — шэнэ продукци гаргаха хэрэгтэ коммунист Василий Филиппович Заиграев ехэхэн хубитаяа оруулна. Нүхэр Заиграевай шэнэ креслэ зохёон тааруулжа байхыень харанат.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

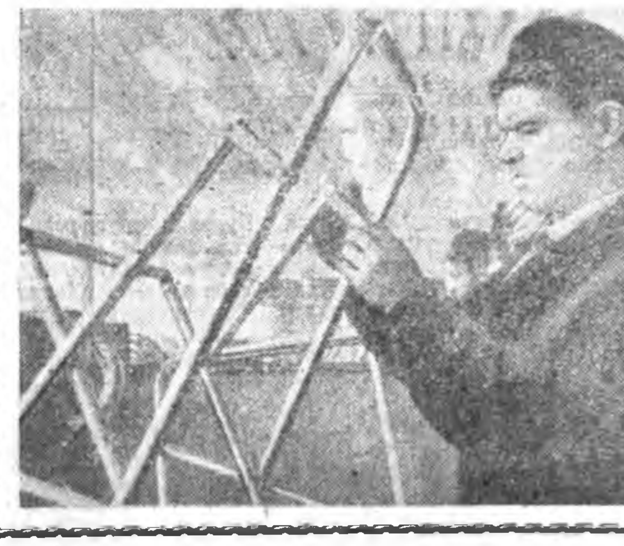

АСУАН МҮНӨӨ ЯМАР БОЛООБ?

КАИР. (ТАСС). Советскэ Союзай экономическа, техническэ туhаламжатайгаар «Нил мүрэн дээрэ баригдаhан Асуанска ехэ хаалтые баяр ёhололой оршон байдалда ашаглалгада оруулhан саrhaa хойшо хоёршье жэл болоодүй. Гэбэшье Египедэй экономикын хүгжэлтэ тухай Асуангүйгөөр хэлэхын аргагүй. Нил мүрэнэй хаагдаhанай hүүлээр жэл болоод байхада, 1964 ондо таряашадай эдлүүриин газарнуудай уhанда абтаха аюулые Асуанай хаалта зайсуулаа бэлэй. Үнгэрөөшэ зун эндэхи хаалта ган гасууpһаа ороноо абараа.

Асуан Египедэй экономикын хүшэр байдалда ороходонь аршалхаhаа гадна, мүн шэнээр ашаглагдаhан 700.000 феддан (1 феддан 0,42 гектартай адли) газар ундалуулна. Үшөө 1 миллион феддан газар hаяар ашаглалгада орохо юм. 800.000 феддан газар бүхэли жэлэй туршада ундалуулагдадаг болохо байна. Энэнь ямар ушартайб гэхэдэ, урдань нэгэ дахин ургаса үгэдэг газарhаа мүнөө хоёр, зарим ушарта гурба дахин ургаса хуряагдахань гээшэ.

Асуанай турбинануудай үйлэдбэрилэн гаргаhан электрын элшэ хүсые хэрэглэдэггүй ажахын hалбари, провинци гэжэ орон дотор мүнөө байхагүй. Асуанай элшэ ороной урда зүгтэхи Шэнэ губи тала, хойто зүгтэхи Нубария гэжэ провинцинуудай поли уhалха уhа бүлэн гаргаха бүлүүрнүүдые хүдэлгэнэ, Дүтын Зүүн зүгэй эгээ томо Александрийска судоверфиин электро-хабсаргалгын түхеэрэлгэнүүдэй гал яларна, баруун губидахи Бахария гэдэг уурхайн түмэрэй руда малтагшадта туhална, ороной городуудай үйлсэнүүдые зайн галаар гэрэлтүүлнэ.

Асуанай хаалта Египедтэ мүнөө ехэ туhа хүргэхэhээ гадна, ороной ерээдүйдэ нүлөөлнэ. 4-5 жэлэй үнгэрхэдэ, Египедэй хүдөө нютагууд тэрэнэй элшэ хүсөөр хангагдаха. Тиин египет таряашадай ажабайдалые үндэhөөрнь хубилгаха, хүдөө ажахыдахи бүтээсэ саашадаа дээшэлүүлхэ ехэ арга олгохо, египет феллахай ажал хүнгэдхэхэ.

Асуанай электрын элшэ хүсэн АРЕ-гэй экономикын шэнэ hалбаринуудай мүндэлхэ, тэдэниие хүгжөөхэ үндэhэн болоно. Электрын элшэ хүсөөр, Дээдэ-Египедэй байгаалиин баялигуудые үндэhэ болгон, Советскэ Союзай туhаламжаар шэнэ табан жэлэй түсэб дотор хараалагдаhан томо барилганууд — алюминиин комбинат, фосфорой бүлэг барилга хэгдэхэ. Шэнэ предприятинуудай үйлэдбэрилэн гаргаhан продукци ороной хэрэглэмжые хангахаhаа гадна, гадаадын дэлгүүртэ гаргагдаха.

Асуанай хаалта ороной арадай ажахын хүгжэлтэдэ али тухай ехэ үүргэ дүүргээб гэжэ мэдэхэгүй хүн Египедтэ байхагүй.

...вада. Сергей Есениндэй ...бульвар дээ... поэдтэ хүшөө ... дээрэ) табигдаба. ... авторнууд — ...галь, архитекторнууд ... Вахтангов, Ю. Юров. ТАСС-ай фотохронико.

СОВЕТ ВЫСТАВКЫН АМЖАЛТА

Советскэ Союзай 50 жэлэй ойдо зорюулан, «СССР-эй республикануудай арадай искусство» гэhэн совет выставкэ Чикагада нээгдэhээр hара үлүүтэй боложо байна.

Чикаго хотын хэблэл, радио, телевидени совет мастернуудай уран шадабариие үндэрөөр сэгнэнэ. Выставкын экспозицинуудые харайhанай удаа олон хүн hанамжа дурадхалнуудаа дэбтэртэ бэшэдэг байба. Тэндэ элдэб янзын тэмдэглэлнүүд, hанамжанууд бэшэгдэнхэй.

«Танай выставкэдэ анхан орохоодоо, совет арадуудай соёл культурын асари ехэ амжалтануудые хараад, гайхамшаг бэлиг шадабаритайшуулые мэдэхэ болооб». Майк Джексон, Чикаго хотын дунда hургуулиин түүхын багша.

«Арадай уран бүтээлнүүдэй гоё hайхан выставкын түлөө Советскэ правительствада, Советскэ Союзай арадуудта гүнзэгы баяр хүргэнэб. Саашадаашье иимэрхүү экспозици ходо харахабди гэжэ найдаха байнаб. Танай арадай искусствоар hонирхонгүй байхын аргагүй гэжэ тоолоноб». Роберт Джиори, Чикаго.

Чикагын университедэй профессор, искусство шэнжэлэгшэ Гарольд Хайдоп «Чикаго трибюн» газетэдэ июлиин 2-ой үдэр иигэжэ бэшээ hэн.

«Мүнөөнэй индустриальна үе сагта арадайнгаа искусствые сахин хамгаалха зорилго табидаг агуухэ ороной оролдолго хүсэлэлгын гэршэ гэжэ энэ выставкые түбхын түрүүн сэгнэхэ хэрэгтэй...»

Гэбэшье соёлой баялигуудые американ арадтай хубаалдадаг манай арадай hайн hайхан гурим заншалда дурагүй хүнүүд США-да бии. Американ, совет арадуудай хоорондын хани барисаае улам hайжаруулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ нүлөөлхэ зорилготой түс выставкын оршон байдалые муудхааха гэжэ хулиган этэгээдүүд нэгэнтэ бэшэ hэдэhэн байна.

Энэ шухала хэрэгые Чикагадахи түүхын музейн хүтэлбэрилэгшэд hайн ойлгожо, экспозици нээхэ байра бидэндэ хүндэмүүшэ ёhoop үгөө hэн. Соведүүдэй ороной соёл культурые, совет арадай искусствын гоё hайханиие харахаяа ерэhэн Чикаго хотын хэдэ мянган хүн выставкын уг зорилгые hайн ойлгоно.

М. БРУК,
АПН-эй тусхай корр.
Чикаго.

ХОРИН ЖЭЛЭЙ ОЙ

БЕЛГРАД. «Ина-Нафтаплин» гэжэ нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд Дони-Михоляц гэжэ хорват хотодо дүтэхэн оршодог «Беничанцы» гэдэг нефтиин уурхайе ашаглалгада оруулжа, өөрынгөө нэгэдэлэй 20 жэлэй ойе тэмдэглэбэ.

«Беничанцы» хадаа «Инанафтаплинай» хорин жэлэй турша соо ашаглалгада оруулhан нефтиин 19-дэхи уурхай болоно. Энэнь жэлдээ 230 мянган тонно хүрэтэр үгэжэ шадаха, 2 мянган метр доро оршодог «хара алтанай» ууга юм. Энэнь бүри мүнөө жэлдэ 2,3 миллион тонно нефть абаха арга түс нэгэдэлдэ олгоно.

«Ина-Нафтаплин» гурбадахи арбанайнгаа богоhо алхахадаа, өөрын түүхын шэнэ шатые эхилбэ: Адриатическа далайн оёорто нефть бэдэрэлгэ үргэнөөр эмхидхэгдэжэ эхилээ.

ТАРЯАШАДТА ТУhАЛАМЖА

СОФИ. Автомат нэбтэрүүлхэ научно-шэнжэлэлгын институдай мэргэжэлтэд газар уhалха «ТС-100» гэжэ түхеэрэлгэ хинаха ба залан хүдэлгэхэ телемеханическа системэ ухаалан зохёобо. Тэрэнь газар уhалдаг бүхы түхеэрэлгэнүүдые сэхэ залан хүдэлгэхэ, уhа hайнаар хубаарилан тарааха юм. Иимэ системэ нэгэ диспетчерскэ пунктhаа, тойроод 70 километр зайда тодхогдоhон түхеэрэлгэнүүдhээ бүридэнэ.

Системын тарааха уhан округой ажахынуудай захилаар хубаарилагдадаг. Ажахынуудhаа уридшалан ороhон захилнууд электронно-тоололгын машинануудаар шэнжэлэгдээд, hүүлээрнь уhалалгын тусхай график табигдана. Тиимэhээ уhан дэмы урадхуулагдахагүй болоно.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ШАНАРАЙШЬЕ, ТООГОЙШЬЕ ТАЛААР

ПРАГА. Намнешть-на-Гане гэжэ нютагай (Хойто Моравии) хүдөө ажахын кооперативта ороhон таряашадай ажахыда хэрэглэхэ тэжээл силослэхэ шэнэ арга Чехословакиин агрономууд, механизаторнуудай ехэ анхарал татана.

Эндэхи механизаторнууд долоон хоног соо 50 гектарай люцернэ, клевер хуряажа, силос дараба. hайса дарагдаhан силостээ фитомиксин сүршэжэ, полиэтиленээр хушажа, аргамжаар татан бүхэлбэ.

Химическэ шалгалта хэхэдэ, силосэй эрхим шанартай байhаниинь тодороо. Иимэ шэнэ арга хэрэглэхэдэ, хүдэлмэри бага сага гараад, гектар бүриhөө хэдэн центнерээр үлүү силос абтаха байна гэжэ экономистнууд элирүүлбэ.

АЖАЛША КОРЕЙН ОМОГОРХОЛ

ПХЕНЬЯН. (АПН-эй собкорр.). Японой дарлалтаhаа корей арадые хорин таба үлүүтэй жэлэй урда тээ Совет Арми сүлөөлөө hэн. Корейн Арадай-Демократическа Республика эдэ жэлнүүдтэ хүгжэнги промышленностьтай гүрэн болоо. Металлургиин талаар илангаяа ехэ амжалтанууд түйлагдаhан байна.

Хүн бүхэндэ 158 килограмм булад хүртэнэ! — иимэл даа республикын түйлаhан амжалтанууд. Энэ тоо даншье ехэ бэшэ шэнгеэр hанагдажа магад. Гэхэ зуура сүлөөлэгдэхын урда тээхи Корейн хүн бүхэндэ абажа үзэбэл, оройдоо 14 килограмм буладай хайлуулагдадаг байhые мартажа болохогүй. Корей 1945 оной урда тээ япон монополинуудые түүхэй эдээр хангадаг байhан аад, харин сүлөөрhэнhөө хойшо 100 гара янзын тусхай булад, олон түхэлэй прокат үйлэдбэрилэн гаргадаг болоо. КНДР-эй металлурги үдэр бүри улам түргэнөөр хүгжэнэ. hүүлэй жэлдэ шэрэм хайлуулга 1,3 дахин, булад — 1,6, прокат 1,4 дахин нэмээ.

Канто, Хванхэ ба Сончжондохи заводуудай, мүн арадай засагта Корейн металлургическа промышленностиин бусад центрнүүдэй ажалшад оронойнгоо металлургиие хүгжөөлгэдэ хубитаяа оруулна. Ажалай шэнэ түрүү онол арганууд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

хилын саанаhаа

телефон·телеграф·радио

БЕЛГРАД

Ж. Маршегэй мэдүүлгэ

ТАСС

Франциин Коммунис партиин Генеральна секретариин орлогшо Жорж Марше Венэ дээрэ Белградhаа мордоо. Югославиин Коммунистнуудай Союзай Президиумэй уряалаар октябриин 9-hөө хойшо Югославида айлшалhан ФКП-гэй делегацие Жорж Марше толгойлбо.

ФКП-гэй делегаци Югославида аяншалха үедөө Югославиин Коммунистнуудай Союзай түлөөлэгшэдтэй хөөрэлдөөнүүдые хээ. СКЮ-гэй түрүүлэгшэ И. Броз Тито Жорж Маршетэй, Политбюроной гэшүүн, ФКП-гэй ЦК-ын секретарь Ролан Леруатай уулзажа хөөрэлдэhэн байна.

ГАВАНА

Үндэр шагнал

ТАСС

Кубын саахарай промышленностьда 50 гаран жэлэй турша соо ажаллаhан наhатай 958 хүдэлмэрилэгшэд шударгы ажалаараа оронойнгоо үмэнэ ехэ габьяатай байhанай түлөө правительственна шагнал Гаванада хүртэбэ.

Кубын Национальна герой Хесус Суарес Гайолиин ордендэ тэдээндэ барюулагдаа.

КАИР

А. САДАТ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ТАСС

Эндэ Араб республиканудай федерациин (ФАР) национальна суглаанай хаамал заседани болобо.

ФАР-ай президентын соведэй түрүүлэгшэ, Египедэй президент А. Садат энэ заседани дээрэ үгэ хэлэжэ, Дүтын Зүүн зүгтэ тохёолдоhон сэрэгэй-политическэ байдалые дэлгэрэнгыгээр шэнжэлээ гэжэ «Аль-Ахрам» газетэ мэдээсэнэ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу шанга байдал тушаа США-гай баримталдаг хараа шугам дээрэ тогтохо зуураа, А. Садат иигэжэ онсолон тэмдэглээ. Вашингтон хадаа «Тель-Авивта тааруу hайн эрилтын» ёhoop Дүтын Зүүн зүгэй шахардуу байдалые зарим тэдыгээр гуримшуулха гэдэгые араб орон бүхэндэ түс тустань баадхаха hэдэлгэ гаргана. «Бидэ иимэ гуримшуулгые эрид шууд буруушаанабди», — гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

«Эзэмдэгдэhэн араб газар ба Палестинын араб арад зоной эрхэнүүд тушаа ямаршье буулта хэхэгүй гэhэн гол ёhон дээрэ манай политика үндэhэлдэг», — гэжэ президент хэлэhэн байна.

САНТЬЯГО

Адли hанал бодолтой

ТАСС

Чилидэ эсэргүү уласхоорондын империализмын экономическа эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые хоёр тала эрид шууд буруушаана гэжэ Чили-Чехословакиин эндэ тунхаглаhан хамтын мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Чилиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Клоромиро Альмейда, албанай хэрэгээр Чилидэ ерээд байhан Чехословакиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Богуслав Хнеупек энэ документдэ гар табиба.

ЭРИД ШУУД БУРУУШААНА

БЕРЛИН. Мүнөө Вьетнамда хүүгэд, эхэнэрнүүдэй алуулжа байхада, дайн байлдаанай газар дээрэ хэтэ мүнхэдөө үлэhэн хүбүүдээ алдаhан американ хэдэн мянгаад эхэнэрнүүдэй гашуудажа байхада, энэ бузар муухай, ехэ аюултай дайе болюулха гэhэн эрилтэ табинабди гээд Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа федерациин нэмэл бэшэг соо хэлэгдэнэ. Энэ бэшэг США-гай правительствада эльгээгдээ.

Дэлхэйн эхэнэрнүүд Американ сэрэгэйхидэй зэрлиг аашануудые буруушаана, Индохитадай арадуудтай hаналаа нэгэдэнги байhанаа мэдүүлнэ гээд энэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ. Эб найрамдал тогтоохо имагтал нэгэл зам бии — США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые болюулха, американ эзэрхэг түримхэйшүүлэй бүхы сэрэгүүдые энэ дары гаргаха, Вьетнам тушаа Парижда боложо байгаа зүблөөн дээрэ энэ зүрилдөөе политическэ ёhoop шиидхэхэ тухай хэлсээ хэхэ ябадал мүн болоно гээд МДФЖ заана.

САНТЬЯГО

АЛЬЕНДИИН ХЭЛЭhЭН ҮГЭ

ТАСС

Чилиин президент Сальвадор Альенде национальна радиогоор үгэ хэлэhэн байна. Орон дотор үймөө үүдхэхэ ба арадай нэгэдэлэй правительствые унагааха эрхэ нүхэсэл байгуулхын тулада hаяшаг хархис этэгээдүүдэй гаргаhан hэдэлгын эсэстэ орон доторнай ехэл шахардуу шанга байдал тохёолдоо гэжэ Сальвадор Альенде хэлээ. Арадай нэгэдэлэй правительствада эсэргүүсэгшэд «граждан дайнда» хүргэжэ боломоор өөhэдынгөө эдэ хорото аашануудай бүхы хойшолонгуудые зүбөөр сэгнэжэ үзэхэ ёhотой гэжэ президент мэдүүлээ. Оронойнгоо хүн зониие амгалан тэнюун байдал хангахыень С. Альенде уряалhан байна.

ХАНОЙ

ДРВ-е бомбодоhoop

ТАСС

Октябриин 13-да Ханой дээгүүр агаарай добтолгоhоо hэргылхэ дохёонууд дахин зэдэлээ hэн. Агаарай добтолгоhоо хамгаалха дохёо час үлүүтэй саг соо үргэлжэлөө.

Гудамжануудта тодхогдоhон репродукторнууд энэ городто Американ самолёдуудай дүтэлэн ниидэжэ байhан тухай хэдэ дахин соносхоhон байгаа. Үдэрынь агаарай добтолгоhоо хамгаалха Ханойн подразделенинүүд ДРВ-гэй ниислэл хотын огторгойдо бии болоhон американ тагнуулай самолёдые буудаhан юм.

Ханойн түб районуудые зэрлиг муухайгаар бомбодоод, Американ авиаци октябриин 11-дэ Винь ба Донгхой городуудые, Хайфон шадарай газарнуудые, мүн Вьетнамай Демократическа Республикын бусад провинцинуудай хүн зон олонтой хэдэ хэдэн районуудые бомбодоо. «В-52» түхэлэй стратегическэ бомбардировщигууд Винь городые, Хатинь провинциие, Куангбинь ба Виньлинь гэжэ зоңые бомбодоhон байна. Энэ бомбодолгын эсэстэ олон тоото гэр байранууд, арадай ажахын байра байдалнууд үгы хэгдээ. Мүн олон хүн зон алуулhан байха юм.

ДРВ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ мэдүүлгэ хэhэн байна. Тэрэ мэдүүлгэ соонь США-гай шэнэ гэмтэ ябадал буруушаагдажа, бомбодолгые ба бусад хорото аашануудые энэ гэhээр болюулха тухай эрилтэ хэгдээ.

ВАШИНГТОН

М. Лэйрдын пресс-конференци

ТАСС

Вьетнамай Демократическа Республикые бомбодолгоёо Холбоото Штадууд үргэлжэлүүлхэ байха гэжэ США-гай оборонын министр М. Лэйрд октябриин 11-дэ Пентагондо болоhон пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ.

Октябриин 11-дэ ДРВ-гэй ниислэл хото — Ханойе зэрлиг бүдүүлигээр бомбодолгоhоо уламжалан, корреспондентнүүдэй табиhан олон асуудалнуудта харюусахадаа, Ханойе добтолхо захиралта американ агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдтэ үгөө hэн гэжэ М. Лэйрд убайгүйгөөр тэмдэглэбэ. Гол түлэб түмэр замай барилгануудые бомбодохо зорилготой байhан аад, «пилодой алдуу эндүүhээ боложо, сэрэгэй бэшэ, харин ажахын барилганууд гэмтэлдэ ороhоншье байжа магад...»

Дайе Вьетнамай түхэлтэй болгохо» гэhэн программаяа США үргэлжэлүүлхэ юм гээд Лэйрд саашадаа тэмдэглэбэ.

Сэрэгүүдээ, авиаци ба флодоо США Азиhаа гаргахаар хараалнагүй. Мүнөө үедэ эндэхи американ зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ 400 мянган хүн тоологдоно гэжэ США-гай оборонын министр мэдэрбэ.

НЬЮ-ЙОРК

АМЕРИКАН ЖУРНАЛИСТНУУД ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙТАЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

ТАСС

Американ газетэнүүдэй бүлэг редакторнууд мүнөө Хитадта аяншалжа байна. Синьхуа агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, американ журналистнууд КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Энь-лайтай уулзажа хөөрэлдэбэ. «Айлшад болон эзэдэй хоорондо удаан хөөрэлдөөн болоо», — гэжэ түс агентство мэдүүлнэ.

Хөөрэлдөөнэй үедэ ямар асуудалнуудай зүбшэлэгдэhэн тухай Хитадай хэблэл мүнөөдөө юушье бэшээгүй байhаар. Тиигэбэшье 4 часай турша соо үргэлжэлhэн хөөрэлдөөнэй үедэ Хитадай гадаадын ба дотоодын политикада хабаатай олон асуудал зүбшэн хэлсэгдэhэн байна гэжэ американ зарим газетэнүүдтэ, тодорхойлон хэлэбэл «Уолл-Стрит джорнэл», «Крисчен сайенс монитор», «Нью-Йорк дейли ньюс» газетэнүүдтэ тунхаглагдаhан материалнуудhаа элирнэ.

«Байгша оной февраль hарада президент Никсонэй Пекиндэ ерээд ошоhон саhaa хойшо Холбоото Штадуудай ба Хитадай хоорондохи харилсаанай үргэдхэгдэжэ байhанда сэдьхэлээ хананхайб» гэжэ Чжоу Энь-лай, хитад-американ харилсаа холбоон тухай хэлэхэдээ тэмдэглээ гээд газетэнүүдэй редакторнууд баталба.

Холбоото Штадуудтай дүтэлэлсэхэ үүсхэл «Хитадай зүгhөө, Мао Цзе-дунhаа гараад, энэ талаар эршэмтэй ябуулга хэхыень мэдэлдэнь байгшадта дурадхаhан байгаа ха».

Хөөрэлдөөнэй үедэ Чжоу Энь-лайн хэhэн зарим мэдүүлгэнүүд Советскэ Союзда харша байгаа гэжэ американ газетэнүүдэй редакторнууд тэмдэглэнэ.

Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй дундахи тэмсэл тухай Чжоу Энь-лайн дурдаhан баримтануудые газетэнүүд тунхаглахадаа, «Армидахи засагые маршал Линь гэгшые барижа байха үедэ Линь Бяо гэгшэтэй түрүүлэгшэ Мао, премьер Чжоу мэеэрхэлдэн тэмсэhэн байгаа ха гэжэ тэмдэглэнэ.

«Хитадай хүтэлбэрилхы тушаалтад олоороо hэлгэгдэнэ гэжэ хариин гүрэнүүдэй ажаглагшад тэмдэглээ, — гээд американ газетэнүүд бэшэнэ. — Политбюрогой саг үргэлжын комитедэй 5 гэшүүнhээ Мао Чжоу хоёр лэ үлэhэн байна. Центральна Комитедэй бүридэл хорoo, олохон министрнүүдэй тушаал сүлөө байhаар. Эдэ бүгэдые хүсэлдүүлхын тула Бүхэхитадай арадай түлөөлэгшэдэй суглаа зарлаха шухала байгаа. Гэбэшье иимэ суглаан зарлагдаха ёhотой гэhэн үгэ хүүршье гаранагүй».

«Соёлой хубисхалай үедэхи ажал ябуулагшадай нэгэн — Яо Вэнь-юань саашанхи хүдэлмэридэ ехэ үүргэ дүүргэхэ байха гэжэ Чжоу Энь-лай хэлээ», — гээд зарим газетэнүүд мэдээсэнэ.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

УЯНГАТА РЕПОРТАЖ

НАМАРАЙ ЗУРАГУУД

ЖЭЛЭЙ дүрбэн сагай нэгэн — Намарые ехэл хэшэгтэй, баян зурааша гэжэ хэлсэдэг. Ородой агуу ехэ поэт А. С. Пушкин намарай сагта дуратай байһан. «Намар» гэһэн шүлэгүүдэйнь баглаае уншажа һуухадаа, алтан набшаяа хэдэрһэн хуһан, гал улаан болоһон уляаһад, ургасаяа хуряалгажа амарһан полинууд, халуун ороноо ниидэхэеэ сугларһан шубууд, дуугүйхэн болоһон горхон, аажамхан үдэрэй агаарта аалихан ниидэһэн абаахайн шүлһэн — олон лэ зурагууд нюдэндэ харагдахадал гэдэг.

Жэлэй гурбан саг — үбэл, хабар, зун гэгшэд ойн соорхойдо сугларжа, ехэ удаан нэгэтэ хөөрэлдөө һэн гэжэ арадай онтохон соошье хэлэгдэдэг. «Бидэ гурбанай бүхы бүтээһэн, уһалһан, ургуулһан юумыел намар гансааран абана» — гэжэ тэдэнэр дураа гутаа һэн хаш. Энэ суглаанда хожомдожо ерэһэн намар юунэй болоһые мэдээд, иигэжэ хэлэбэ: «Би мэдэнэб. Үбэл, ши хэдэн һара соо сагаан тооһон жабараар амилжа, хүр саһа ехээр тогтоонош. Тэрэнииеш хабарнай хайлуулжа, һаяхан гэдэһэн газарые ундалуулна, али олон ургасын үрэһые тарюулна. Ши, зун, аадар бороогоор шэрбэжэ, алтан наранай элшээр шаража, бүхы ургасые ургуулнаш. Эдеэшэһэн жэмэс, таряа, һамар, һархяаг болон бусадыетнай битнай хуряажа абанаб. Энэмнай бултанаймнай хэһэн юумэн гээшэ. Буляалдаадшье яахамнайб!»

Алтан намар... Мүнөө октябрь һарын тэн. Намар сагаймнай алтанайнь үнгэ буужа эхилээ. Алтан шара набшаһад унажа дууһантаа. Хуһан ой соогуур мүнөө ябахада, һиирэгэр, хуудам, хүйтэн хооһон болошонхой. Һаяхан лэ һэн даа, хоёр һарын урда тээ эндэ сэл ногоон байгша бэлэй. Набшаһадаар үдхэн хуһад һэбшээ һалхинда урматайгаар шууяжа, шубуудай пишаганалдаан түлэг дундаал һэн.

Тээ тэрэ саагуур урдаһан голой нюруу харлашанхай. Хоёр эрьеынь ногоон сабшагдаа. Һүүлдэнь ургаһан хэнзэ ногооншье мүнөө хагдаржа, хуурай хубхи болоо.

Үглөөгүүр эртэ голой уһан эрьеэрээ хайнагташанхай, нимгэхэн мүльһэниинь һаяхан гараһан наранай элшэдэ ялалзажа харагдана. Уданшьегүй нигээд түрүүшын жабарай бууходо, голдомнай зайр орожо, тииһээршье байтараа, мүльһэн дуулгаар хоёр эрье хушагдахань.

Үшөөл хүйтэрнэгүй. Огторгойдо боробтор үүлэн үзэгдэһэн аад, һалхинда туулган саашалба.

«Гаа-гаа-гаа». Хахасалгын хүгжэм мэтэ абяан дээрэ зэдэлбэ. Хабарай һайхан сагай Буряад орондомнай бууха үеэр халуун оронһоо ниидэн ерэһэн галуун шубууд бусаба ха юм. Хойто далай, мүрэнүүдэй аралнуудта дальбараагаа тэнжээгээд, хабартаа дахинаа бусахаар урда зүг руу ниидэһэн галуудые харан далланабди:

— Баяртай уулзатараа! Баяртай!

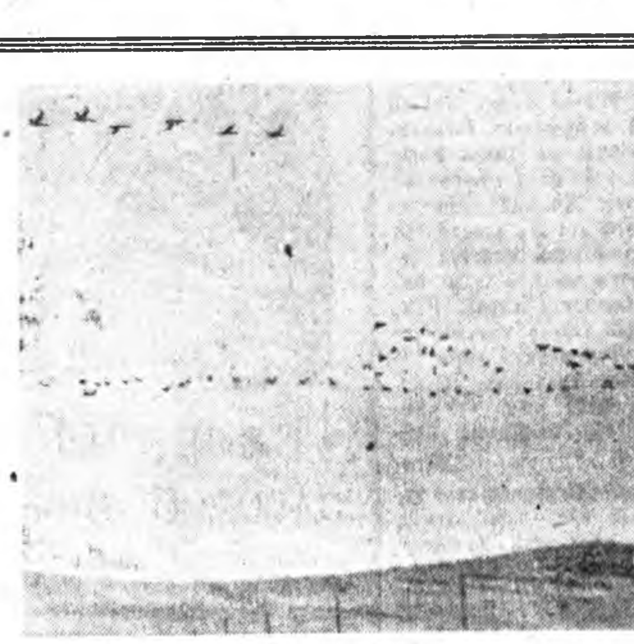

Ургасаяа хуряалгаһан полинуудта хон жэн. Дээгүүрхи һолоомониинышье һүрилэгдэжэ дүүрээ. Иигээд лэ үбэлэй хүйтэн һарануудта тарьялан таламнай һуняан зэнхыжэ, хүбэн саһан хүнжэл дороо аятайгаар нойрсохонь. Халуун торгон дэгэлтэй хабар сагай бууж ерэхэдэ, түрүүшын ургынуудай һалбаржа эхилхэдэ, хүнды сээжэеэ хүрхылгэн, таланууднайшье тад ондоо болошохо даа. Алтан ороохо үдэр соогоо бөөмэйлэн хадагалжа, хабарай шиигээр ундалуулжа, таряанай сэл хүхэхэн һэмбэрэгүүдые сэлмэг наранай урдаһаа миһэлзүүлхэ.

Намар, намар... Үбэлэй амин газаа оронхой. Байрын саһанай унаха сагшье ойртонхой. Эшээнэй амитад нүхэндөө орожо эхилээ. Хабарһаа хойшо бэлшэжэ садаһан, гүлгэдөө тэнжээжэ амарһан тарбаган, зумбараанууд нүхэн соогоо һамбаахайгаа зөөлэхэнөөр бэлдэнхэй, үбэлэй хүйтэн һарануудта хүрэхэ тэжээлээ суглууланхай, намарай һулахан наранда игаажа хэбтэнэ.

Алтан намарнай алтаншье бэшэ болобо даа. «Ута намар болобо даа» — гэжэ улад зон хэлсэнэ.

Һайнши даа, намар! Ургасыемнай хуряалгажа үрдюулбэш, адуу малыемнай таргалуулбаш, үбһэ хулһыемнай хорёолуулбаш. Жэл бүхэндэ шиниингээл ерэхэдэ, бидэш баяжадагбди.

Баяртай, намар! Уулзатараа баяртай!

Г. ДАШАБЫЛОВ,

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

БУРЯАД ОРОН ТУХАЙ ШЭНЭ ФИЛЬМ

ПЕТРОПАВЛОВКА.. (Д. Дугаров — манай штатнабэшэ корр.). Свердловскын киностудиин оператор Эдуард Зерлих түрүүтэй кинематографистнууд Зэдын аймагта ерээд байна. Тэдэнэр Буряадай АССР-эй 50 жэлэй алдарта ойдо зорюулагдаһан шэнэ фильм эндэ буулгаха юм.

Совет засагай үедэ буряад арадай туйлаһан амжалта энэ фильм соо харуулагдаха байна. Мүнөө Ториин совхозой Алцаг нютагай хүн зоной ажаһуудалые буулгажа байнхай. Һүүлээрнь Ленинэй ордента Борьёогой совхоздо, «Коммунизм», Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозуудта ошожо, ажабайдалтайнь танилсаха, кинодо буулгаха байна.

ҮЙЛЭДБЭРИИН ҮНЭТЭ ЗҮЙЛ

Прибайкалиин аймагай Черемшан гэжэ газарта ашагта малтамал бэдэрхэ хүдэлмэри хэдэн жэлэй саада тээ эхилэгдэһэн юм.

Буряадай геологуудай оролдосотой ажалай ашаар тэндэ өөхэн шулуунай үйрхэйн хэбтэшэ олдоһон. Энэ ашагта малтамал арадай ажахыда, илангаяа промышленностьда ургэнөөр хэрэглэгдэдэг.

Черемшанай үйрхэй элһэн Улаан-Үдымнай шэлэй заводто үйлэдбэридэ хэрэглэгдэдэг түүхэй эдэй урдаа хараха гол баазань болохо юм. Юуб гэхэдэ, энээнһээ урда Эрхүүгэй областьһоо асарагдадаг байгаа.

Ашагта малтамалнуудай нөөсые тодорхойлдог СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гүрэнэй комисси Черемшанай өөхэн шулуунай шанар болон нөөсэдэ үндэр сэгнэлтэ үгэнхэй.

Черемшанай өөхэн шулуунай үйрхэйн нөөсэ бэдэрхэ хүдэлмэриие хараалагдаһан болзорһоонь урид дүүргэһэн геологууд магтаалда хүртөө.

И. ПОТАМОШНЕВ,
Буряадай геологоуправлениин ахамад геолог.

ЗААТАГҮЙ ДҮҮРГЭХЭ

НИЖНЕ-АНГАРСК. **(Телефоноор абтаба).** Эндэхи загаһанай заводой коллектив (директорынь Г. Т. Акинфиев) байгша ондо 5.100 центнер загаһа олзоборилхо түсэбтэ даабарияа болзорһоонь урид — октябриин 5-да дүүргэбэ.

Ажалай иимэ амжалта туйлаһан загаһашад хамтын суглаа татажа, жэлэй дүүрэтэр үшөө 1.200 центнер загаһа бариха гэһэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар абаба.

Табан хоногой турша соо (октябриин 5-һаа 10 хүрэтэр) тэдэнэр 460 центнер загаһа баряа. Жэлэй түгэсэтэр хараалһан түсэбөө загаһашадай заатагүй дүүргэхэнь лабтай.

Г. ГАНЮГИН.

ОМОЛИ ҮСХЭБЭРИЛЭГДЭНЭ

Большереченскэ загаһа үсхэбэрилдэг заводой хүдэлмэришэдэй ажалай халуун саһа эхилбэ. Байгалай омоли түрьһээ хаяхаа гол мүрэниие үгсэжэ захалаа. Загаһа үсхэбэрилэгшэд омолиин түрьһэ суглуулжа, инкубацида хэнэ. Энэ жэлдэ тус заводой коллектив миллиард хахад шахуу түрьһэ суглуулхаар хараалаа. Тэдэнэйнгээ 840 миллиониие инкубацида оруулха, 300 миллиониие Сэлэнгэ мүрэнэй адагай газарай хүрьһэндэ булажа, жараахай болгохо байна. Большереченскын загаһа үсхэбэрилэгшэд үлөөшэ түрьһээ республикынгаа Чивыркуйска болон Эрхүүгэй областиин Сармын заводуудта эльгээхэ юм.

Манай корр.

ЖУРНАЛИСТНУУД ҺУРАНА

Октябрь — һуралсалай жэлэй эхилдэг саһа. Партийна болон Совет хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг курсанууд КПСС-эй областной комитедэй дэргэдэ нээгдэнхэй.

Аймагай газетэнүүдэй редакторай орлогшонор, таһагуудые даагшанар, хотын предприяти, эмхи зургаануудай олон тиражтай газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд мүнөө Улаан-Үдэдэ нэгэ һараар сугларба.

Эдэнэр һарын турша соо үзэхэ тусхай программаар лекцинүүдые шагнана. Эрдэмтэд В. И. Затеев, Д. Б. Шагдуров, С. А. Максаков, И. М. Занданов болон бусад СССР-эй политикын, партийна байгуулалтын асуудалнуудаар, научна хүтэлбэрилгын үндэһэ һуурягар сугларагшадта лекцинүүдые уншана. Тиихэдэ «Правда Бурятии» газетын редакторай орлогшо Э. И. Сосновская журналистын шадабари тухай һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые хэнэ.

Тэрээнһээ гадна, аймагуудай редакциин хүдэлмэрилэгшэд Ивалгын ОПХ, «Электромашина» завод болон бусад предприятинуудтай танилсаха, республикын «Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүдэй дэргэдэ мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ байна.

М. МЕДОВАЯ.

АЛТАН ТҮРЭ

Алтан намар алтан түрэеэ һайндэрлэхэ гээшэ ямар ехэ зол жаргал гээшэб! Мүнөө Хэжэнгэ тосхондо ажаһуудаг үндэр наһата пенсионернүүд Лхасаран Бастуевич Бастуев Дыма Намжиловна Сампилова хоёр 1922 оной алтан намарай барагдажа түрүүшын саһанай бударжа байха үеэр хуби заяагаа холбожо, айл болоһон намтартай. Тэрэ гэһээр эгсэ табин жэл үнгэршэбэ...

Лхасаран Бастуевич үе наһаараа гэхээр эд хэрэглэгшэдэй кооперацида элдэб хүдэлмэридэ ажаллаһан хүн. Тэндэһээл пенсидэ гараа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай хатуу жэлнүүдтэ фронт дээрэ дайлалдажа ябаа. Сталинград шадарай шанга тулалдаанда хабаадалсагша гвардиин ефрейтор Л. Б. Бастуев дайнай дүлэн соогуур Эхэ оронойнгоо газар дайдые фашис булимтарагшадһаа сүлөөлэлсөө. Будапешт, Братислава болон али олон городуудые сүлөөлэлгэдэ, дайсанай бүхэлэлтэнүүдые һамна сохилгодо шэн габьяа харуулһанайнгаа түлөө дайшалхы арбаад медальда хүртэһэн намтартай.

Табан үхибүүдые хүмүүжүүлжэ, хүлыень дүрөөдэ, гарыень ганзагада хүргэһэн, аяар хорин аша зээнэртэй болотороо үнэржэһэн эдэ хүгшэд алтан түрэеэ үсэгэлдэр, субботын үдэшэ һайндэрлэбэ. Үхибүүдынь, аша зээнэрынь, түрэл гаралынь, нютаг зониинь алтан намар алтан түрэеэ һайндэрлэжэ байһан эдэ хоёрые бүри баян дэлгэр жаргал, ута наһа эдлэжэ хододоо энхэ элүүр ябахыень доро дохин юрөөбэ.

Г. ЯМПИЛОВ.

РЕСПУБЛИКЫН ЭКРАНУУДТА

Уран зохёолшо Константин Седыхэй **«Даурия»** гэжэ роман уншагшадта һайн мэдээжэ ааб даа. Найруулан табигша Виктор Трегубович энэ ном соо бэшэгдэһэн үйлэ хэрэгүүдые, тэрэнэй мартагдашагүй геройнуудые экран дээрэ харуулхань.

В. Трегубович залуу хүдэлмэрилэгшэ, гурбан фильм найруулан табиһан. Гурбадахинь — «Даури» сэдьхэл сооль үнихэнэй ябаһан юм. Һанаһанаа тэрэ хүсэлдүүлжэ, 2 серитэй фильм кино харагшадта бэлэглэбэ.

Роман Улыбинай рольдо актер Виталий Соломин наадана.

— «Даури» экранда гарахань гэжэ дуулахадаа, Роман Улыбинай роль гүйсэдхэхэ дурам ехэ хүрөө һэн. Тиигээд Виктор Трегубовичтэй уулзажа хөөрэлдөөд, суугтаа хүдэлжэ эхилээ һэмди. Роман Улыбин — минии түрүүшын гол роль, — гэжэ артист В. Соломин хөөрэдэг.

Бусад рольнуудта Аркадий Трусов, Вера Кузнецова, Светлана Головина гэгшэд наадана.

«Вид на жительство». Эхэ ороноо орхижо, хилын саана үлэшэһэн залуу врач Растислав Савельевэй хуби залан тухай тус фильм хөөрэнэ.

Эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшын бэлиг шадабари Эхэ орондом сэгнэгдэнэгүй гэжэ урмаа хухарһан Савельев хари орондо үлөөд, юу олооб даа? Ажалшьегүй, нэрэ солошьегүй Савельевтэ һүүлэй һүүлдэ шпионой һургуулида орохыень дурадхана. Зобохо тулихадаа, хашагдаха хаагдахадаа, үгэеэ үгэхэ аабза гэжэ тагнуулай эзэд бодомжолоо.

Эхэ орондоо урбаһан, буруу замда орохоһоо Савельев арсана.

ВГИК-эй режиссерой факультет дүүргэһэн Омар Гвасалия Александр Стефанович хоёр түрүүшынгээ хүдэлмэри энэ фильмээр эхилбэ.

Москвагай Станиславскын нэрэмжэтэ драмтеатрай артист Альберт Филозов тус фильмын гол рольдо наадана. Тэрэнһээ гадна артистнар Виктория Федорова, Леонид Недович, Леонид Оболенский гэгшэд фильмдэ хабаадана.

«Зозуля с дипломом». Мүнөө үеын тосхоной ажабайдалтай, тэндэ ажаһуудаг хүнүүдтэй маниис энэ фильм танилсуулна.

Гол ролиинь гүйсэдхэһэн Владимир Старостин түрүүшынхеэ кинодо наадаба. Наташые наадаһан Антонина Лефтий гэдэгые «Захар Беркут» гэжэ һая гараһан фильмээр таниха байхат.

«Если ты мужчина...» Юрын хүдэлмэришэ хүбүүнэй хуби заяан — фильмын гол темэ. Паша Снегирев хүүгэдэй байшанда ехэ болоо. Дайнай үеын хатуу жэлнүүд тэрэниие сэхэ сэбэр зантай, хүниие хайрлаха һайхан сэдьхэлтэйгээр хүмүүжүүлээ.

Хэдэн удаа алдуу хэһэнэй һүүлээр Паша үнэн зүрхэнһөө дурлана. Теэд дурлаһан хүниинь дурыень харюулжа шадаагүй...

Залуу аад, олон фильмнүүдтэ наадаһан киноактер Борис Токарев, Паша Снегиревой образ тодоор харуулна.

«Драма из старинной жизни». Лесковой «Тупейный художник» гэжэ туужаар табигдаһан энэ фильм соо Ромео Джульетта хоёрой хэтэ мүнхэдэ залиршагүй темэ үргэлжэлүүлэгдэнэ.

Эндэ дурсагдаһан фильмнүүдһээ гадна, ССР Союзай 50 жэлэй ойдо зорюулагдан, союзна республикануудай киноискусствын туйлалтанууд республикымнай хото, хүдөөгэй экрануд дээрэ харуулагдаһан зандаа байха.

Октябриин 1-һээ 15 хүрэтэр совет Белоруссии, 16-һаа 31 болотор совет Украинын фильмүүд харуулагдаха.

Манай корр.

«БАЙГАЛ» ЖУРНАЛАЙ ЭЭЛЖЭЭТЭ НОМЕР

Республикымнай уран зохёолшодой холбооной үмэнэһөө хоёр һарадаа нэгэ удаа гарадаг «Байгал» журналай табадахи номер хэблэгдэжэ, уншагшадта тараагдаба. Түрүүшын хуудаһа ираадхихада тэндэ бэшэгдэһэн амаршалгын үгэнүүд хүрэһөөр лэ хүнэй анхарал татаадхиха. КПСС-эй обком, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум, Министрнүүдэй Совет, СССР-эй лётчик-космонавт, Советскэ Союзай Герой, нютагаймнай суута хүбүүн Н. Рукавишников, РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлени тус журналай түрүүшын номерой гараһаар 25 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан, редакциин коллективые халуунаар амаршална. Тиимэһээ энэ ойн баярай тусхай номер болоно.

«Эгэшэ дүүнэрэй энэрхы сэдьхэл» гэһэн ниитэ гаршагаар түрүүшын хуудаһан нээгдэхэ. Иннокентий Луговской «Саяанай дуун», Александр Илитченкын «Шаархай» болон бусад олон поэдүүдэй шүлэгүүд тунхаглагдаа.

Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Цокто Номтоевой «Алтан» гэжэ Витим шадарай домогуудһаа бүлэгүүд уншагшадай һонорто табигдаба. Мүн Андрей Румянцевай, «Сибирь», Галина Кадрулевагай «Алдарыш магтанаб» гэһэн шэнэ шүлэгүүдые, Ким Цыденовэй «Наранай хэлтэрхэй» (рассказ), Жамьян Балданжабоной «Бэлэг» (поэмэ-онтохон), Виктор Сергеевэй «Үүлэнэй саана һара» гэжэ романай түгэсхэл, Алексей Бадаевай «Байгалай зүүдэн» (шүлэгүүдэй цикл) гэхэ мэтэ зохёолнуудые уншагшад энэ номерто уншаха байна.

Журналай 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан материалнууд эндэ бии. Еремей Парновой «Хүрэл хүрэг» гэжэ туужын үргэлжэлэлые эндэ уншахада болоно. Эхилэн бэшэгшэ Лазарь Чимитовэй шүлэгүүдтэй танилсахат. Лодонгийн Тудэгэй «Алтан гадаһан» гэжэ туужын эхин эндэ үгтөө.

«Хараасгай» гэжэ үхибүүдэй дэбтэртэ Цырен-Базар Бадмаевай «Заан охотноон хоёр» (онтохон), Рабдан Цыбиковэй «Зунай нэгэ үдэр» гэһэн рассказууд багашуулда зорюулагдаа.

АГНУУРИИН ХАҺА ЭХИЛХЭНЬ

Улаан-Үдын госпромхозой ангуушадай ой тайгада гараха сагынь газаа оробо. Тэдэнэр ангай арһа тушааха хэлсээ баталаад, буу һомоёо, хээрэ абажа ябаха хүнэһэ хүшэсэ элбэгээр бэлдээ. Мүн агнаха газараа тодорхойлно.

200 гаран ангуушад олзоборилгодо гараха байна. Тэдэнэр бэлэдхэлэй пунктнуудта 63 мянган түхэригэй ангай арһа тушаахаар хараална.

Энэ жэлдэ ангуушад баян олзотой агнуурһаа бусаха ха гэжэ агнууриин урда тээ хэгдэһэн «тагнуулай» үсдэ эли болоо. 70 мянган түхэригһөө бага бэшэ мүнгэнэй олзо олдохоор гэжэ «тагнуулда» хабаадагшад мэдүүлээ.

Тарбагатайн, Загарайн гүн тайгада гаража агнаха ангуушад үдэртөө 8—10 хэрмэ барихаар найдуулба.

Агнууриин хаһа октябриин 20-һоо эхилхэ юм.

П. КАЗАРИНОВ.

ЗАХААМИНАЙ АЙМАГТА

ГАБШАГАЙ АЖАЛТАН

ССР Союзай байгуул... һаар 50 жэлэй ойн хүндэ... дэлгэрһэн социалис мүрыс... дэ оролсоод, Захааминай ... гай колхоз, совхозуудай ... шад, предприятинууд ... эмхи зургаануудай хүд... рилэгшэд амжалтануудые ... лана.

Эндэ мүнөө таряа хү... гын хүдэлмэри түгэсэжэ ... на. Ленинэй нэрэмжэтэ ... хозой комбайнернууд ... Шагдуров 273 гектар ... дээрэһээ 3.429 центнер, ... ша-Цырен Будаев 260 ге... һаа 2.983 центнер эрхим ... нартай ороохо хуряан ...

Комбайнер бүхэн нэгэ ... соо 12 гектар талмай ... таряа хадаха нормоёо 18-... гектарта хүргэнэ. Тии... ряашадайнгаа габшагай ... лай хүсөөр энэ колхоз ... хуряалгаяа сентябриин ... дүүргэһэн юм.

* * *

Санатын совхоздо ге... лэб мяханай шэглэлтэй... ажал эрхилэгдэдэг. Нэ... шэгнүүр ехээр абадаг... сууда үнинэй гараһан м... Владимир Тарбаев, Ан... Бандеева, Бадма-Ханда ... ва гэгшэд энэшье жэлд... хим амжалтануудые ... һаар. Жэшээнь, мал ад... ша В. Тарбаев 166 ... эбэртэ мал тушаан абаа... түү — Зэдэ гэжэ һууриин... най сагые үнгэргэһэн ... Түсэбтэ даалгабариин ... тэрэ сүүдхэдэ толгой ... 950-аад грамм нэмэлт... нүүрэй орондо аяар 1.25... грамм абаба. Малайнь ... бүриин амидын шэгнүүр... гаран килограмм болоо.

ТОҺОНОЙ ЗАВОДТО

Е. А. Назимова, Н. А. ... сина гэгшэд тоһоной ... арба гаран жэл ажалла... раа, ажалшадай дунда ... тэй болонхой. Эдэнэрэй ... бүриинь даабари 113,2 ... цент дүүргэгдэнэ.

Энэл заводой лабор... П. С. Аристарховагай ... сотой ажалай ашаар ... менск хотодо ажаһуу... һайн шанартай сагаан ... худалдан абадаг.

Д. ЛЫГДЕНОВ

ПРАВДА БУРЯТИ...

Нэгэдэхи хууда... Агууехэ Октябриин соц... революциин 55 жэлэй ... зорюулһан КПСС-эй ... Уряанууд. «Буряад ... таряан» — репортаж ... ряадай АССР-эй Вер... Соведэй Президиумэй ... зууд.

Хоёрдохи хууда... КПСС-эй ЦК-гай Ура... (түгэсхэл). «Амтан эд... фабрикада» — корр... денци «Элдэб янзын ... тай продуктнуудые ... гаргаха» — В. Мат... статья.

Гурбадахи хууда... В. Харахиновай очерк. ... эй статья. Хилын саа... ерэһэн һонин.

Дүрбэдэхи хууда... Нютаг нютагай һонин.

СЭНХИР ЭКРА...

НЭГЭДЭХИ ПРОГРА...
«...ТА» ХАРУУЛ...

13.00 — һүүлэй пр... ма. 13.10 — үнгэтэ т... дени. Һурагшадта зор... даһан «Будильник» ... дамжуулга. 13.40 — ... жэмтэ киоск». 14.10 — ... нөөдэр — эдеэ хоолой ... мышленностиин хүдэл... лэгшэдэй үдэр». 14.... үнгэтэ телевидени. ... гоор аяншалагшадай ... 15.45 — «Золотой те... — уран һайханай фи... (2-дохи сери).

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУ...
17.20 — «Булта ю... дэхые хүсэнэб» гэһэн ... журнал.

«ОРБИТА» ХАРУУ...
17.40 — уласхоор... программа.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУ...
18.10 — «Приходи, ... ка» гэһэн дамжуулга. ... — «1000 улыбок» гэһ... газин танние урина».

«ОРБИТА» ХАРУУ...
20.00 — Хоккей... СССР-эй чемпионат. ... мик» — «Спартак».

ХОЕРДОХИ ПРОГРА...
«ОРБИТА» ХАРУУ...
18.40 — «Стидион ... данностей» — Главн... тын хүдэлмэрилэгшэдэй ... рысөөн. 19.00 — «Врем... мэдээсэлэй программа. ... — үнгэтэ телевидени. ... романс».

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУ...
20.00 — «Сердце Р... — уран һайханай фи...

Редакторай орлог...
М. Н. НИМА...

● «БУРЯАД ҮНЭН» ● 1972 оной октябриин 15. ● 4-дэхи хуудаһан ● Типография управления по делам издательства, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01523 Заказ № 13...